

ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦੁਬਿਧਾ

ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਲੋੜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਗੁਆਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਧਾ ਅਧਿਆਇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਪੰਦਰਾਂ ਆਇਤਾਂ (1:18-32)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇਗੁਣਾ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਹੈ: ਸੈਤੀ ਆਇਤਾਂ (2:1—3:8)।¹ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਦੇਗੁਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਓਹ ਪਾਪੀ ਸਨ।

ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ (3:1-8)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਪੂਰਾ ਬੰਦ ਜੇ ਯਹੂਦੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡੱਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ ਨੇ 3 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 8 ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ “ਪੂਰੀ ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ” ਕਿਹਾ ਹੈ।² ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ “ਬੋਲ ਰਿਹਾ” ਹੈ ਪੌਲੁਸ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਰਸੂਲ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮਕਸਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ (ਵੇਖੋ 2:1; 3:19)।

ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ, ਓਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਫਿਕਰੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਸਭਾ-ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 13:14; 14:1; 17:1, 10; 18:4; 19:8)। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਸੁਣਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਉਹੋ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਹੋਣ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼: “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨੇਮ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ?” (3:1, 2)

‘ਸੇ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕੀ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? ਚਰ ਪਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ। ਪਹਿਲੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਆਇਤ 1. ਅਧਿਆਇ 2 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦਾ (2:17-29)। ਜਦ ਕਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਹਿਸ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ “ਜਵਾਬ” ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: **ਸੇ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕੀ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ?**

“ਵਾਧਾ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ περισσος (ਪੇਰੀਸੋਸ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ περι (ਪੇਰੀ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, “ਉੱਤੇ” ਲਈ ਪੂਰਵਸਰਗ। ਪੇਰੀਸੋਸ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ “ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ” ਹੈ।³ “ਲਾਭ” ਸ਼ਬਦ ωφέλεια (ਓਫੇਲੀਆ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਵਧਣਾ”।⁴ ਓਫੇਲੀਆ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਧਦਾ ਜਾਂ ਜੁੜਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਪੇਰੀਸੋਸ ਅਤੇ ਓਫੇਲੀਆ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ?”

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਅਧਿਆਇ 2 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੇਮ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨੇਮ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸੀ?

ਆਇਤ 2. ਅਧਿਆਇ 2 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, “ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਬਜਾਇ ਇਸ ਦੇ, ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, **ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ।** ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ “ਬਹੁਤੇ” ਲਾਭ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇ ਸਨ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਪਹਿਲੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ।** “ਪਹਿਲੋਂ” ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੂਚੀ 9 ਅਧਿਆਇ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ (ਵੇਖੋ 9:4, 5)। ਇੱਥੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਸੂਰੁਆਤੀ ਜਾਂ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ RSV), ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ [ਲਾਭ ਹੈ]” (ਵੇਖੋ KJV)।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਲਾਭ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।” “ਬਾਣੀਆਂ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ λόγια (ਲੋਜੀਆ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ λόγος (ਲੋਗੋਸ, “ਸ਼ਬਦ”)⁵ ਦਾ ਇੱਕ ਲਘੁਤਾਵਾਚੀ (ਸ਼ਬਦ) ਸਮਝਦੇ ਹਨ। AB ਬਾਈਬਲ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ” ਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ (ਸੰਖੇਪ . . . ਬਚਨਾਂ) ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅਨੇਕਾ ਰੂਪ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਭਾਅ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। NIV ਵਿੱਚ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਹੀ ਵਚਨ” ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ logia ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਯਹੂਦੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੌਨ ਮੈਕਆਰਥਰ, ਜੂਨੀਅਰ., ਸ਼ਾਇਦ

ਸਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਸਮੁੱਚੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।⁶

“ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼” ਐਡਵਾਰਡਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਜਦ ਕਦੀ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ [ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ]... ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।”⁷ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ, ਨਬੂਵਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਉਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ; ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਬੂਵਤਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਉਸ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ “ਉਸ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ।”⁸

ਕੀ ਇਸ ਲਿਖਤੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ . . . ਖ਼ੁਦ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ . . . ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੈ ਸੀ? ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋ ਆਦਮੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕੋਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦੀਵਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦੀਵਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਜਾਤੀ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਯਹੂਦੀ ਹੈ। ਲਾਭ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਮਕੀਲੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ” ਸਨ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਾਫ਼ੀ ਤਕੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਕ ਯੋਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਦੂਜੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਤਕੜੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤਕੜਾ ਦਿਸਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ” ਦਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਸੀ ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।” ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ” ਦਾ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ $\pi\sigma\tau\epsilon\upsilon\omega$ (ਪਿਸਟਿਯੂ) ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ” ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਮਵਾਚੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ “ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ।”⁹ “ਸੌਂਪੀਆਂ

ਗਈਆਂ” “ਸ਼ਬਦ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਬਲ ਦੇਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।”¹⁰ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਵਚਨ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਆ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2 ਇਤਹਾਸ 34:14-33)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਮਝਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 15:1-9)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ” (ਮਰਕੁਸ 12:24)।

ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼: “ਕੀ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?”
(3:3, 4)

³ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਨਿੱਕਲੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਭਲਾ, ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇ ਵਫ਼ਾਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰ ਸੱਕਦੀ ਹੈ? “ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠਾ। ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,
ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੇ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਉਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਂ।

ਆਇਤ 3. ਇਹ ਸਚਾਈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਏ ਸਨ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ: **ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਨਿੱਕਲੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਭਲਾ, ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇ ਵਫ਼ਾਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ¹¹ ਕਰ ਸੱਕਦੀ ਹੈ?**¹²

2 ਅਤੇ 3 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: “ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ” (*ਪਿਸਟਿਯੂ*) ਅਤੇ “ਵਫ਼ਾ” (*πίστις, ਪਿਸਟਿਸ*) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ “ਸੋਧੀਆਂ ਗਈਆਂ” (*ਪਿਸਟਿਯੂ*) ਸਨ, ਪਰ ਓਹ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ “ਵਫ਼ਾਦਾਰ” (*ਪਿਸਟਿਯੂ*) ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ “ਬੇ ਵਫ਼ਾਈ” (*ਪਿਸਟਿਸ* ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ (*ਪਿਸਟਿਸ*) ਨੂੰ ਰੱਦਦਾ ਸੀ?¹³ ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਖਿਲਵਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: “ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਓਹ ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਨਿੱਕਲੇ ਸਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ ਵਫ਼ਾਈ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?”

LB ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ: “ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ [ਯਹੂਦੀਆਂ] ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ [ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ] ਤੋੜੇਗਾ?” ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਮ ਸੰਬੰਧੀ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਹੇ ਹੋ?”

ਆਇਤ 4. ਇਹ ਆਇਤ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ 9 ਤੋਂ 11 ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਲਹਾਲ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਉਲਝਣ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਲਈ ਬੇਵਫ਼ਾ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹੈ: **ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠਾ। ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਉ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਂ।**

“ਕਦੇ ਨਹੀਂ!” ਇਹ ਇੱਕ ਯੂਨਾਨੀ ਵਾਕ $\mu\eta\ \gamma\acute{\epsilon}\nu\omicron\iota\tau\omicron$ (*ਮੇ ਜੇਨੇਇਟੋ*) ਦਾ ਇੱਕ ਜਥਾਰਥ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, “ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੋਸ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਥਨ।”¹⁴ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (3:6, 31; 6:2, 15; 7:7, 13; 9:14; 11:1, 11), ਉਸ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪੱਤੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ *ਮੀਜੇਨੇਇਟੋ* ਵਾਕ ਵਿਚਲੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। NIV ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ “ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ!” NKJV ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ “ਯਕੀਨਣ ਨਹੀਂ!” KJV ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਭਾਵ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਰਧਾਰੀਣ ਭਾਵ” ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ!”¹⁵ CJB ਬਾਈਬਲ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ: “ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ!” ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, “ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਨਹੀਂ!” ਪੌਲੁਸ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਬੇ ਵਫ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਸੂਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਓਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਲੋਕ *ਪਰਮੇਸੁਰ* ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ: **ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠਾ।** ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਰੀਣਤਾ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪਾਇਆ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:13)। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਝੂਠਾ ਹੁੰਦਾ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਤਦ ਵੀ ਸੱਚਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਗੁਡਸਪੀਡ)।

ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: **“ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਉ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਂ।”** ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਬੂਰ 51:4 ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਬਾਰੇ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਤਰਜਮਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਯੂਨਾਨੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ (LXX) ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅਨੁਵਾਦ ਇਬਰਾਨੀ ਤੋਂ ਹਨ।

ਜ਼ਬੂਰ 51 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੂੜ੍ਹੇ ਇਕਰਾਰ ਵਾਲੇ ਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ

ਵਿੱਚ ਨਾਥਾਨ ਨਬੀ ਨਾਲ ਦਾਉਦ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਬਥ-ਸਥਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਸਬੰਧੀ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਛਤਾਵੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।¹⁶ 4 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਉਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਫਿਕਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਵਚਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰੇਂ ਅਤੇ ਨਿਆਉਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਪਾਵੋਂ।”

ਪਿਛਲਾ ਵਾਕ, “ਆਪਣੇ ਨਿਆਉਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਵੋਂ,” ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਜਾਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਦੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਹਾਂ, ਹਰ ਰੋਜ਼—ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?” ਸ਼ੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਸਚੇਤ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਜ਼ਜ਼ ਈ. ਲਾਰਡ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ; ਸਾਨੂੰ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਅੱਗੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ; ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਸੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ; ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ; ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਗਟ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼]ਤੁਹਮਤ[ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। . . .¹⁷

ਪੌਲੁਸ ਜੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਖਰਕਾਰ ਸਹੀ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਦਾਗ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ। CJB ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ “ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ” ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਨਿਆਉਂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਿਆ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਇਤਰਾਜ਼: “ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?” (3:5, 6)

ੴ ਜੇ ਸਾਡਾ ਕੁਧਰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਆਖੀਏ? ਭਲਾ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਨਿਆਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕ੍ਰੋਧ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ? (ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਆਖਦਾ ਹਾਂ) ‘ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਤਾਂ ਫੇਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ?’

ਆਇਤ 5. ਤੀਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਕੁਧਰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ” (συνίστημι, ਸੰਨਿਸਟੇਮੀ) ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ

ὁὐν (ਸੰਨਿ, “ਨਾਲ”) ਅਤੇ ἵστημι (ਸਟੇਮੀ, “ਰੱਖਣਾ”) ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ (“ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ”) ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। AB ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਸਾਡਾ ਕੁਧਰਮ . . . ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਾਪ (ਕੁਧਰਮ) ਦਾ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੱਚਾ (ਧਰਮੀ) ਠਹਿਰਿਆ ਸੀ (3:4)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਗਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ: ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਘਟਾਈ, ਬਲਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਤੁਲਨਾ ਰਾਹੀਂ—ਇਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮੈਲੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਧੋਤਾ ਗਿਆ ਕੱਪੜਾ ਕਿੰਨਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਇਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, “ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ” (ਜਿਵੇਂ ਕਿ SEB ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ)।

ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਕੁਧਰਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ: **ਤਾਂ ਕੀ ਆਖੀਏ? ਜਾਂ “ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਏ?” ਭਲਾ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਨਿਆਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕ੍ਰੋਧ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?**¹⁸ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਪੌਲੁਸ, ਤੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ [ਵੈਥੇ 1:18; 2:5, 8]; ਪਰ ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਥੋਪਣਾ ਹੁੰਦਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਥੋਪੇਗਾ), ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਧਰਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ—ਅਤੇ ਯਕੀਨਣ ਉਹ ਕੁਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ!” ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨੇਮ ਦੀ ਕੌਮ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਬੁਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਅਸਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ/ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ: **(ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗੂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ)** ਅਰਥਾਤ “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ!”

ਆਇਤ 6. ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਨਜ਼ ਦਾ ਕਿ ਭਲਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਦੇ ਕੁਧਰਮੀ ਬਣ

ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਿੱਖੇ ਵਾਕ ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਖੰਡਣ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: ਤਾਂ ਫੇਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ (1) ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਇੱਕ “ਉਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ” ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਿਸਣ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੁਧਰਮੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 18:25), ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮੀ ਹੈ।”

ਫਿਰ ਵੀ, ਪੌਲੁਸ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਕੁਧਰਮ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਧਰਮ (ਧਾਰਮਿਕਤਾ) ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਦਿਸਣ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ” ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਆਓ ਤੁਹਾਡੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ। ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਧਰਮੀ ਹਨ (ਵੇਖੋ 2:1)। ਜੇਕਰ ਕੁਧਰਮ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕੁਧਰਮ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੁਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨਾ ਦੇਗੁਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਿਆਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।”

ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪਰਤਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: “ਉਹ ਇੱਕ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਦਲੀਲ ਸੀ! ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਗੋਂ ਬੇਤੁਕੇਪਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ!” ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਣਯੋਗ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਦਮ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਜਿਸ ਤੀਵੀਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਬਿਰਛ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਖਾਧਾ” (ਉਤਪਤ 3:12; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਕੱਚ ਦੀ ਪਲੇਟ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੁੱਤੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਇਹ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।” ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਖਦਾ/ਆਖਦੀ ਹੈ, “ਪਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੋ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ!” ਇੱਕ ਵਿਆਹਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਆਖਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ!” ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਤਰਕ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਲੀਓਨ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਬੜੀ ਪ੍ਰਵੀਣਤਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।”¹⁹

ਚੌਥਾ ਇਤਰਾਜ਼: “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਬਾਰੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ?” (3:7, 8)

ਪਰ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਤ ਮੇਰੇ ਕੁਸਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਾਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਹ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੀਕ ਪਾਪੀ ਵਾਂਙੂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬੋਲੀਏ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਜ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਆਖਦੇ ਹਨ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ। ਸੇ ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਥਾਰਥ ਹੈ।

ਆਇਤ 7. ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਚੌਥੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਤ ਮੇਰੇ ਕੁਸਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਾਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਹ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਜੇ ਤੀਕ ਪਾਪੀ ਵਾਂਙੂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਇਤ 7 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਮੇਰੇ ਕੁਸਤ (ਝੂਠ)” ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ “ਮੈਂ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਓਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਆਇਤ 7 ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਆਇਤ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ: “ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਅਖੌਤੀ ਝੂਠ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੇ ਜੇਕਰ ਇਵੇਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਪੀ ਕਹਿ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।”

ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਯਕੀਨਣ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਨਾਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਕੁਸਤ” ਸੰਬੰਧੀ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਆਇਤ 4 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ (ਸੰਦਰਭ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਯਹੂਦੀ) ਉੱਤੇ ਝੂਠਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।²⁰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 7 ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੌਥੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਜੋ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ NIV; AB; CEV; NLT)। ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੂੰ [ਪੌਲੁਸ] ਕਿਉਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਪਾਪੀ ਹਾਂ?”

ਆਇਤ 8. ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ 5 ਅਤੇ 7 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਣ ਨਿਚੋੜ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦਾ ਇਹੋ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦਾ ਕਿ ਪਾਪ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਆਖਰਕਾਰ, “ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ: ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬੋਲੀਏ, (ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਜ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਆਖਦੇ ਹਨ) ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ। ਸੇ ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਥਾਰਥ ਹੈ।

“ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬੋਲੀਏ . . . ‘ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ?’” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਤਿਰਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੁਰਿਆਈ ਕਦੇ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਹ ਬਹਿਸ ਕਰੇਗਾ, “ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ?” ਲੋਕ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ! ਓਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਲਸਫਾ ਹੈ। 8 ਆਇਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “(ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਜ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਆਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ)” ਸ਼ਾਇਦ “ਅਸੀਂ” ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ “ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਸੀਂ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ “ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ।” ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਰਪਾ ਉੱਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸੀ। 5:20 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਜਿੱਥੇ ਪਾਪ ਬਾਹਲਾ ਹੋਇਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਅੰਤ ਵਧੀਕ ਹੋਈ।” ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਦਿੱਤਾ, “ਜਿੰਨਾ ਬਾਹਲਾ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਕਰਾਂਗੇ, ਓਨੀ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਅੰਤ ਵਧੀਕ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਪਾਪ ਹੋ ਸਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ!” (ਵੇਖੋ 2 ਪਤਰਸ 3:16)। ਪੌਲੁਸ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਝੂਠ ਬਾਰੇ 6:1, 2 ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫਲਸਫਾ “ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ” ਖੰਡਣ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਇਕ ਸੀ। ਬਜਾਇ ਇਸ ਦੇ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ: **ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੰਡ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਥਾਰਥ ਹੈ।** ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਥਾਰਥ ਹੈ।” ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ “ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ” ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਆਓ, ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ” ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ (ਦੂਜੇ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ)। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਣ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ, ਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦ “ਜਥਾਰਥ” ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਜੋ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਉਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਓਹ ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਪੀ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਦੰਡ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ;

ਇਹ “ਜਥਾਰਥ” ਸੀ।

1 ਤੋਂ 8 ਆਇਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਧਾ ਦਿਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੈਨ ਕੈਲਵਿਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਆਇਤ 4 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ—“ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠਾ” (KJV)—“ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਫਲਸਫੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਿਧਾਂਤ” ਸੀ।²¹ ਐਡਵਰਡਸ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ “ਕੋੜੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਝੂਠੇ ਹਨ,” ਪਰ “ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਸ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੱਚਾ ਹੈ।”²² ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ: ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯਹੂਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸੀ, “ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!” ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਦਲੀਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ, ਓਹ ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਪ ਹੇਠ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ (3:9-20)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, 2:15 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ “ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਅਥਵਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ” ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। 3:9-20 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫੇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਖ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ” (3:9)। ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ “ਭਾਸ਼ਾ [ਆਇਤ 9 ਵਿੱਚ] ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।”²³ REB ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਦੋਵੇਂ, ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੇਠ ਹਨ।” ਉਹ “ਪੇਸ਼ੀ” ਜੋ 1:18 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ “ਆਖਰੀ ਫੈਸਲੇ” ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਮੂਲ ਵਾਕ (3:9)

ੴ ਫੇਰ ਕੀ? ਭਲਾ, ਅਸੀਂ ਓਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਹਾਂ? ਰਤਾ ਭੀ ਨਹੀਂ! ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਖ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ।

ਆਇਤ 9. 3:1 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: “ਸੇ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ

ਰੈ?" ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ" (3:2)। ਹੁਣ ਫੇਰ ਉਹੇ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:²⁴ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ? ਭਲਾ, ਅਸੀਂ ਓਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਹਾਂ? RSV ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ "ਕੀ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀ²⁵ ਚੰਗੇ ਹਾਂ [ਅਰਥਾਤ, ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਹਾਂ]?" ਇਸ ਵਾਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, **ਰਤਾ ਭੀ ਨਹੀਂ**। ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜਵਾਬ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਕੀ ਯਹੂਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ (3:2)।

ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ ਸੀ?

ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2:13, 23, 25)।

ਤਾਂ ਫਿਰ, ਭਲਾ ਕੀ ਉਹ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਲਿਖਤ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ? ਨਹੀਂ ।

1:18-32 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ (ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਯੂਨਾਨੀਆਂ) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। 2:1—3:8 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਉਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਖ ਬੈਠੇ ਹਾਂ** [1:18 ਤੋਂ ਇਸ ਆਇਤ ਤੱਕ] **ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ**। ਸ਼ਬਦ "ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਖ ਬੈਠੇ ਹਾਂ" *προαιτιόομαι* (ਪਰੇਏਟੀਆਮਾਈ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ "ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣਾ" ਜਾਂ "ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨਾ" (*αἰτιόομαι*, ਏਟੀਆਮਾਈ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਪਹਿਲਾਂ" (*πρό*, ਪਰੋ)²⁶ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ"²⁷

ਕਿਹੜਾ "ਅਪਰਾਧ"? ਜਵਾਬ ਹੈ ਪਾਪ। 1:18 ਤੋਂ ਹੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪੀਪੁਣੇ ਤੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ "ਪਾਪ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ" (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 3:23 ਵਿੱਚ ਹੈ), ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੇ "ਪਾਪ ਹੇਠ" ਹਨ। "ਹੇਠ" ਸਬੰਧਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ *ὑπὸ* (ਹੁਪੋ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। *ਹੁਪੋ* ਨੂੰ "ਉਸ ਵਸਤ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਜੋਂ ਜੋ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, "ਦੇ ਕਾਬੂ ਹੇਠ"²⁸ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 8:9; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:25; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:1)। RSV ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਰੋਮੀਆਂ 3:9 ਵਿੱਚ "ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੇਠ" ਹੈ। AB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ "ਇਸ (ਪਾਪ) ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੇ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ

ਅਧੀਨ।”

“ਪਾਪ” ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ “ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੇਠ” ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਪਾਪ ਕਰਨ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਪ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਅਧਿ. 6)। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਕਲੋਤੀ ਆਸ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਹੈ।

ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਸਬੂਤ (3:10-19)

¹⁰ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,

“ਕੋਈ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ,

¹¹ਕੋਈ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ।

ਕੋਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਤਾਲਿਬ ਨਹੀਂ।

¹²ਓਹ ਸਭ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ,

ਓਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਕੰਮੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹਨ,

ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ।”

¹³“ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਘ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਕਬਰ ਹੈ,

ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਭਾਂ ਨਾਲ ਵਲ ਛਲ ਕੀਤਾ ਹੈ,”

“ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਜ਼ਹਿਰੀ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਵਿਸ ਹੈ।

¹⁴“ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਸਰਾਪ

ਅਤੇ ਕੁੜੱਤਣ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ”,

¹⁵“ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਲਹੂ ਵਹਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾਕ ਹਨ,

¹⁶ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਸ ਅਤੇ ਬਿਪਤਾ ਹੈ,

¹⁷ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਨਾ ਪਛਾਣਿਆ,”

¹⁸“ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਭੈ ਹੈ ਨਹੀਂ।”

¹⁹ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਸ਼ਰਾ ਜੋ ਕੁਝ ਆਖਦੀ ਹੈ ਸੇ ਸ਼ਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਹੇਠ ਆ ਜਾਵੇ।

ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇਵੇਂ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਮੂਹ—ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ—ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੁੜਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਓਹ ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2:23)।

10 ਤੋਂ 18 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਂ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਅਤੇ ਯਸਾਯਾਹ।²⁹ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮਿਆਂ

ਵਿੱਚ, ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ *ਚਰਾਜ਼* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪਰੋਣਾ”³⁰ ਅੱਜ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ “ਸਬੂਤ ਵਾਲੇ ਵਚਨਾਂ” ਦੀ ਲੜੀ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 9:25-27; 10:18-21; 11:8-10; 15:9-12), ਪਰ ਇਹ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮੀ ਲੜੀ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮੀ ਤਰਤੀਬ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 10-12. ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ *ਬਗਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ* ਤੇ ਜ਼ਬੂਰ 14:1-3³¹ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: “**ਕੋਈ ਧਰਮੀ ਨਹੀ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਤਾਲਿਬ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਕੰਮੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ।**” ਇੱਥੇ “ਧਰਮੀ” ਸ਼ਬਦ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਹੋਣ” ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 2:10)।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਮੈਲ ਦੇ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਲ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿਓ। ਕੀ ਪਾਣੀ ਮੈਲ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ? ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਮੈਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿਓ। ਕੀ ਮੈਲ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮੈਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ? ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਾਪ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ: ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅੱਛਾਈ ਹੋਵੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ—ਅਤੇ ਉਹੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਪੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 2:10)। ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਛੋਟ ਹੈ?³² ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, “. . . ਕੋਈ ਨਹੀਂ . . . ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ . . . ਕੋਈ ਨਹੀਂ . . . ਕੋਈ ਨਹੀਂ . . . ਕੋਈ ਨਹੀਂ . . . ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ!”

ਆਇਤਾਂ 13, 14. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰ 14 ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਦੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਆਮ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਜੀਭ ਦੇ ਪਾਪ। ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ *ਵਿਰੋਧੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ* ਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: “**ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਘ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਕਬਰ ਹੈ, ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਭਾਂ ਨਾਲ ਵਲ ਛਲ ਕੀਤਾ ਹੈ**” (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 5:9); “**ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਜ਼ਹਿਰੀ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਵਿਸ ਹੈ**” (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 140:3); “**ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਸਰਾਪ ਅਤੇ ਕੁਤੁਰਣ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ**” (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 10:7)। ਕੀ ਕੋਈ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਦੀ ਨਾ ਕਦੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨਾਲ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਯਕੀਨਣ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਕੂਬ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜੀਭ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਚੰਚਲ ਬਲਾ . . . ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿੱਸ ਨਾਲ ਭਰੀ” ਕਿਹਾ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 3:8)।

ਆਇਤਾਂ 15-17. ਕੁਧਰਮੀ ਪਾਪ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਪੌਲੁਸ ਯਸਾਯਾਹ 59:7, 8 ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਚਾਲਚਲਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ: “**ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਲਹੂ ਵਹਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾਕ ਹਨ, ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਸ ਅਤੇ ਬਿਪਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਨਾ ਪਛਾਣਿਆ।**” ਰਿਚਰਡ ਰੋਜਰਸ ਨੇ 13 ਅਤੇ 14 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ “ਸੰਘ,” “ਜੀਭਾਂ,” “ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ” ਅਤੇ “ਮੁਖ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ 15 ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਪੈਰ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ “ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਤੀਕ” ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ।³³

ਆਇਤ 18. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ 36:1 ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੈਰਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੜੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ: “**ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਭੈ ਹੈ ਨਹੀਂ।**” “ਭੈ” (φοβος, ਫੋਬੋਸ) ਡੂੰਘੇ ਆਦਰ ਅਤੇ ਖੌਫ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਪਾਪ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ; ਉਹ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਵੀ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਕੁਝ ਲੋਕ “ਸਮੁੱਚੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਵਿਗਾੜ” ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ: ਭਾਵ, ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਦਮ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਮੀਆਂ 3:9-18 ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 18:3); ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਦਮ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ (ਵੇਖੋ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18:20)। ਦੂਜਾ, ਰੋਮੀਆਂ 3:9-18 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਬੰਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ।

ਆਇਤ 19. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੀ ਆਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਅਤੇ ਯਸਾਯਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੰਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਜਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬੇਵਫ਼ਾ ਵਰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, **ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਸ਼ਰਾ³⁴ ਜੋ ਕੁਝ ਆਖਦੀ ਹੈ ਸੇ ਸ਼ਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ³⁵ ਆਖਦੀ ਹੈ।** ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਬੰਦ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇਆਪ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ “ਸ਼ਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ” ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਹੇਠ ਆ ਜਾਵੇ।

ਆਖਰੀ “ਮੂੰਹ” ਜਿਹੜਾ “ਬੰਦ” ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ “ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ” (ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇਵੇਂ) ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ” ਹੈ (ਵੇਖੋ 14:12)।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। “ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂੰਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।”³⁶ NEB ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ [ਹੋਵੇਗਾ] ਹੈ।”

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਧਾਂਤ (3:20)

੨੦ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਪ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ “ਮੂੰਹ ਬੰਦ” ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਸੌਂਪੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਸਵੰਦ ਆਸਥਾ ਬਾਰੇ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜਵਾਬ “ਦੰਡ” ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਨਿਚੋੜ ਅਤੇ “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਨ” ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 20. ਇਹ ਆਇਤ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: **ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰੇਗਾ।** ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰੀਰ “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ” ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰੇਗਾ। NASB ਅਨੁਵਾਦ ਸਮੇਤ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ “ਸ਼ਰਾ” (ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਕੁਝ) ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਲੁਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਯਹੂਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਟੀਕ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰ ਸਕਦਾ।

ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹੈ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਦੇ **੨੮ ਰਾਹੀਂ ਪਾਪ ਦੀ ਪਛਾਣ**^{੩੭} **ਹੁੰਦੀ ਹੈ।** ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਬੀ ਸ਼ਰਾ ਪਾਪ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀਆਂ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡੀ. ਮਾਰਰਿਨ ਲੈਇਡ-ਜੇਨਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ, “ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਨੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਆਣਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ

[ਦਿਆਲੂ]; ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੂਝਵਾਨ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ—ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਹਲ⁴⁰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੇ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰੇਗਾ।⁴¹ ਫਿਲਿਪਸ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ: “ਇਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਸਾਹਲ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਵਿੰਗੋ-ਟੇਢੇ ਹਾਂ।”

ਅਧਿਆਇ 7 ਵਿੱਚ ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਇਸ ਸਚਿਆਈ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਹੁਣੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਕਾਨੂੰਨ—ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ—ਦਾ ਮਕਸਦ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਰਫਤਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਓ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਭਟਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਟੱਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਗਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ “ਤੁਸੀਂ 55 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਰਫਤਾਰ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 65 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੀ।” “ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ,” ਡਰਾਈਵਰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਹ ਮੀਲ ਤੈਅ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਫਤਾਰ ਤੇ ਹੀ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ। ਸੋ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤਾਂ ਹੋ ਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।” ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ, ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੱਸਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਉਸ ਡਰਾਈਵਰ ਵੱਲੋਂ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਟੱਪਣ ਦੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਚਲਾਣ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਵਚਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤੀ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1:23)। ਇੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲੂ ਤੇ ਦਾਗ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਉਸ ਦਾਗ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਰੋਜਰਸ ਨੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਸ਼ਰਾ ਚਾਨਣ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।”⁴²

ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਸਾਈਏ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕੀ “ਸਹੀ” ਅਤੇ ਕੀ “ਗਲਤ” ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਹੜੇ “ਨਿਯਮ” ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ . . . ਪਰ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਰਮ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਆਖਦਾ ਹੈ ‘ਭਈ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ’ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੋ ਝੂਠਾ

ਰੈ ਅਤੇ ਸਚਿਆਈ ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨਹੀਂ” (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:3, 4)। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨ ਜਾਂ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਲਈ “ਜਿੰਨਾ ਚੰਗਾ” ਜਾਂ “ਜਿੰਨਾ ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਲਵੇ, ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਆਸ ਹੈ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਲੁਸ ਨੇ “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ” ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ, ਨਿਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਮਿਕਤਾ (3:21-31)

ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੂਪਰੇਖਾ ਵਿੱਚ “ਸਿਧਾਂਤਕ” ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ “ਸਜਾ,” “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ,” “ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ” ਅਤੇ “ਵਡਿਆਈ” ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਰ. ਸੀ. ਬੈੱਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਜੇਕਰ ਮਸੀਹਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਗਿਰਜਾਘਰ ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜਾ (1:18—3:20) ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ (3:21—5:21) ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ, ਠੋਸ ਨੀਂਹ ਹੈ; ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ (ਅਧਿਆਇ 6, 7) ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਵਡਿਆਈ (ਅਧਿਆਇ 8) ਗੁੰਬਦ ਹੈ।⁴³

ਅਸੀਂ ਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ (“ਸਜਾ”) ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ (“ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ”)।

1:18—3:20 ਵਿੱਚ ਪੈਲੁਸ ਨੇ “ਆਖਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਹੇਠ ਹਨ,” ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ “ਕੋਈ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ” (3:9, 10)। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ, 3:21 ਵਿੱਚ, “ਪਰ ਹੁਣ” ਸ਼ਬਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਚਰਚਾ “ਵੱਡੇ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਜਿੱਤ” ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।⁴⁴

“ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ” ਤੇ ਇਹ ਭਾਗ ਢਾਈ ਅਧਿਆਵਾਂ (3:21—5:21) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਭਾਗ, ਇਹ ਵੱਡਾ ਪੈਰਾ (3:21-26), ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਬਾ ਵਾਕ ਹੈ।⁴⁵ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ “ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਇਕਲੋਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪੈਰਾ” ਕਿਹਾ ਹੈ।⁴⁶ ਮੂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, “ਬਾਈਬਲ ਇੰਨੀਆਂ ਥੋੜੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ,”⁴⁷ ਅਤੇ ਐਡਵਰਡਸ ਨੇ 3:21-26 ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ

ਰੈ "ਮਸੀਹੀ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਸੰਗ੍ਰਿਹ"⁴⁸

ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ, ਜੋ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਵੀ ਹੈ (3:21, 22, 25, 26)। ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕਥਾ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪਰਗਟ ਹੋਈ (3:21-26)

²¹ਪਰ ਹੁਣ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀ ਉਹ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ²²ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਹ ਧਰਮ ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਾਈਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ²³ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ²⁴ਸੋ ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁਖਤ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ²⁵ਜਿਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਲਹੂ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੇ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਿਮਾ ਨਾਲ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ। ²⁶ਹਾਂ, ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪ ਧਰਮੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਉਹ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰੇ।

1:16, 17 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ—ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕਿਰਪਾਲੂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਝੱਟ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਲਈ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਵੱਸੇ ਇੱਕ ਸੋਹਣੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।" ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਘਾਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ, ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੀ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੌਲੁਸ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਅਨੇਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਆਇਤ 21. ਏਹ ਆਇਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਜੋ 21 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਇਤ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਥ

ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ “ਪਚਾਉਣ ਯੋਗ, ਬੁਰਕੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਰਗੇ ਟੁਕੜਿਆਂ” ਵਿੱਚ ਤੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

21 ਆਇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਪਰ ਹੁਣ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ**। NASB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ “LAW” ਲਈ ਵੱਡਾ ਅੱਖਰ “L” ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਸ਼ਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ” ਹੈ (ਵੇਖੋ NEB), ਇਸ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ” ਕੋਈ ਸਰੀਰ “ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰਮੀ” ਨਹੀਂ ਠਹਿਰ ਸਕਦਾ (3:20)। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕਤੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ **ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ**।⁴⁹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ “ਧਰਮ” ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਸਹੀ ਹੋਣ, ਸਮੁੱਚੇ ਸਹੀਪਣ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਥ ਹੈ “ਸਹੀ ਹੋਣਾ [ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ], ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਸਹੀਪਣ।” 3:21 ਵਿੱਚ ਵਾਕ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ” ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਜਾਂ ਕੁਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਥੋਪਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਰਕ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 1:17 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਵਿੱਚ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ”। ਉਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਧਰਮ” ਸ਼ਾਇਦ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ “ਸਹੀ ਹੋਣ” ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਝੱਟ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ “ਸਹੀ-ਸੰਬੰਧ” ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ “ਗਲਤ-ਸੰਬੰਧ” ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ (ਵੇਖੋ 1:18)। ਇਸ ਦੁਬਿਧਾ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਜਵਾਬ ਰੱਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, “ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?” ਰੋਮੀਆਂ 3:21 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ* ਨੇ ਕੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ 3:21 ਵਿੱਚ 1:17 ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ। CJB ਵੱਲੋਂ 3:21 ਵਿੱਚ “ਧਰਮ” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ” ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਧਰਮੀ ਸੁਭਾਅ ਇਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। 3:25, 26 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਉਸ ਦੇ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ] ਧਰਮ” ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 21 ਤੋਂ 26 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ

ਰੈ ਕਿ “ਧਰਮ” ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਅਰਥ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੈਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ ਸਟੈਟ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ (ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ) ਧਰਮ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਉਸ ਦੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਧਰਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ।”⁵⁰ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੁਧਰਮੀ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ” ਸ਼ਬਦ $\phi\alpha\nu\epsilon\rho\acute{o}\omega$ (ਫਨੇਰੂ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪ੍ਰਤੱਖ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ...” ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ।⁵¹ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੁਧਰਮੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਕਿਵੇਂ ਗਿਣ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ।

21 ਆਇਤ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀ ਉਹ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। “ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀ” ਪੂਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 7:12; 11:13; 22:40)। ਸ਼ਾਇਦ ਛੁਟਕਾਰਾ “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਗਿਣਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁੱਝਾ ਰੱਬੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਕਾਹਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ? “ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਗਿਣਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 4 ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਰਾ (ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ) ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 1:17 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਨਬੀਆਂ (ਹਬਕੂਕ 2:4) ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਨਿਹਚਾ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11)।

ਆਇਤ 22. ਆਓ ਹੁਣ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਆਓ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ 1:16, 17 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੀਏ:

ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੰਜੀਲ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਹਰੇਕ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ ਦੇ ਲਈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਸ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਹ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਨਿਹਚਾ ਲਈ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ “ਧਰਮੀ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਨਿਹਚਾ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਗੂੰਜ 3:22 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਉਹ ਧਰਮ ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਾਈਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। “ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ” ਵਾਕ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਨਿਹਚਾ” ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)।⁵² ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਆਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਮਰਨ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ CJB), ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ NKJV; NIV; RSV)। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਿਹਚਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ “ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ” (3:22)। “ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ” ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। CJB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।”

ਧਰਮ (ਧਾਰਮਿਕਤਾ) ਸੰਬੰਧੀ ਦੂਜੀ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਨਿਹਚਾ ਸਾਡੇ ਮੂਲਵਚਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 4 ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜੋਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਬਰਕਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ “ਨਿਹਚਾ ਕਰਨਾ” ਅਤੇ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ/ਨਿਹਚਾ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਆਇਤ 22 ਬਾਰੇ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। “ਪੌਲਸ ਸਧਾਰਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਰੱਦਣ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਭਰੋਸੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਇਆ ਸੀ।”⁵³ ਭਰੋਸਾ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਸਾਡੀ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ: ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਲਿਆਈ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਆਇਤ 22 ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਨ ਕਾਹਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 21 ਤੋਂ 26 ਆਇਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕੋ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: “ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ” (ਵੇਖੋ NEB; NLT)। ਇਸ ਨਾਲ “ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀ ਭਾਵੇਂ ਪਰਾਈ ਕੌਮ—ਇੱਕੋ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-28)। ਜੇ. ਡੀ. ਥੋਮਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: “ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦਾ ਹੋਵੇ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।⁵⁴

ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ “ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇ: “ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ” (3:23; ਵੇਖੋ NKJV; NIV; RSV)। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਲੁਸ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਪਾਪੀ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਕੁਝ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ” ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 23 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਇਤ 23. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਸ ਆਇਤ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 1:18—3:20 ਦੇ ਸਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ।

ਇਹ ਆਇਤ **ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ** ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। “ਪਾਪ” ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਠ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ। “ਪਾਪ ਕੀਤਾ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ἁμαρτάνω (*ਹਮਾਰਟੈਨੋ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਣਾ”⁵⁵ ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਨਾਂਵ ἁμαρτία (*ਹਮਾਰਟੀਆ*) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ “ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ”⁵⁶ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।⁵⁷ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਆਤਮਿਕ “ਨਿਸ਼ਾਨਾ” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਭ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ (1:18—3:20)। 3:23 ਵਿੱਚ, “ਪਾਪ ਕੀਤਾ” ਅਨਿਸ਼ਚਤ (ਭੂਤਕਾਲ) ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਪੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ “ਪਾਪ” ਲਈ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ “ਅਪਰਾਧ” ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ” ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ παραβαίνω (*ਪੈਰਾਬੈਨੋ*)। ਇਹ βαίνω (*ਬੈਨੋ*, “ਮੈਂ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ”) ਅਤੇ παρά (*ਪੈਰਾ*, “ਨਾਲ-ਨਾਲ”) ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਾਸਿਓਂ ਦੀ ਜਾਣਾ... ਹੱਦ ਲੰਘਣਾ”⁵⁸ ਨਾਂਵ ਰੂਪ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਰੋਮੀਆਂ 4:15 ਵਿੱਚ “ਉਲੰਘਣਾ” ਅਤੇ 5:14 ਵਿੱਚ “ਅਪਰਾਧ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ “ਟ੍ਰਾਂਸਗਰੈਸ” ਦਾ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ “ਟੱਪ ਕੇ ਪਾਰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ”⁵⁹ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਟੱਪ ਕੇ ਪਾਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਲਕੀਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੱਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰੋ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਹਨ।

ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ “ਪਾਪ” ਲਈ ਦੂਜਾ ਸ਼ਬਦ “ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾ-ਰਹਿਤ ਕੰਮ”

(4:7) ਹੈ। “ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾ-ਰਹਿਤ ਕੰਮ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ἀνομία (ਅਨੋਮੀਆ) ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ “ਸ਼ਰਾ” (νόμος, ਨੋਮੋਸ) ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ (α, ਏ) ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੱਗੇ, ਆਇਤ 23 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। “ਰਹਿ ਗਏ” ਸ਼ਬਦ ὑστέρειν (ਹੁਸਟੀਰੀਓ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਿੱਛੇ ਹੋਣਾ . . . , ਰਹਿ ਜਾਣਾ”⁶⁰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਦੌੜ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤੀਏ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ “ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਖੁੰਛ ਜਾਣ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਤੀਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ।⁶¹ “ਰਹਿ ਗਏ” ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਪਾਪੀ ਬਣੇ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ!

ਇਸ ਦੀ “ਨਿਸ਼ਾਨੀ” ਕਿ ਅਸੀਂ “ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪਰਤਾਪ ਹੈ। “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪਰਤਾਪ [δόξα, ਡੋਕਸਾ]” ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੈਦਾਇਕ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ; ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਪਰਤਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 8:18; 9:23)। ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 4:20; 11:36; ਯਸਾਯਾਹ 43:7; ਮੱਤੀ 5:16)। “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। NEB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਰੱਬੀ ਸ਼ਾਨ,” ਜਦ ਕਿ TEV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹਜ਼ੂਰੀ” ਹੈ। ਫ਼ਿਲਿਪਸ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਹ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ” ਹੈ, ਜਦ ਕਿ NLT ਵਿੱਚ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਾਨਦੰਡ ਹੈ।”

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ” ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪਰਤਾਪ ਬਣਨ ਜਾਂ ਉਹ ਪਰਤਾਪ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ “ਪਿਛਾਂਹ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ” ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਤਾਪ ਸੰਬੰਧੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਬੁਰੇ ਹਾਂ (3:10-18)। ਉਸ ਪਰਤਾਪ ਸੰਬੰਧੀ ਜੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਬਣਨ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ!

ਆਇਤ 24. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1:18—3:20 ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, . . . ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਹ ਧਰਮ . . . ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ . . .” (3:21, 22)! ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਨੋਖੀ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਸਭਨਾਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਭਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਧਰਮੀ ਗਿਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਧਰਮੀ ਹਨ? ਆਇਤ 24 ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਭੇਤ ਵੱਲ ਜਾਵਾਂਗੇ: ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੁਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ: “ਧਰਮੀ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ” ਅਤੇ “ਕਿਰਪਾ”।

22 ਆਇਤ ਦੇ ਅੰਤ ਨਾਲੇ 23 ਆਇਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਵਾਕ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਆਇਤ 24 ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 22 ਆਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਧਰਮ (ਹੈ) . . . ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ,” ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੁਖਤ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਤੇ ਅਸੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਹੈ “ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਗਏ” (δικαίωω, ਡੀਕਾਈਊ ਤੋਂ)। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ 3:21—5:21 ਨੂੰ “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ” ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਧਰਮੀ” ਅਤੇ “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਾ” “ਧਰਮੀ” (δική, ਡਾਈਕ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ “ਧਰਮੀ” ਅਤੇ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਇਤ 24 ਵਿੱਚ, ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਡੀਕਾਈਊ ਰੂਪ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਡੀਕਾਈਊ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਬੰਧ ਲੱਭਦਾ ਹੈ।⁶² “ਧਰਮੀ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ” ਲਈ Phillips ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ “ਮੁਫਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

“ਧਰਮੀ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਧਰਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਂ,” ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੁਆਰਾ “ਧਰਮੀ ਐਲਾਨੇ ਗਏ” ਹਾਂ।⁶³ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ “ਜਿਵੇਂ ਕਿ” ਅਸੀਂ ਧਰਮੀ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਕਰਦੇ ਹਨ: “ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵਾਂ।” ਕਾਹਲੀ-ਕਾਹਲੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਹ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪਾਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।”

ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ “ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ” ਸਕਦੇ। ਤਾਂ ਫਿਰ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਾਡਾ ਮੂਲਵਚਨ ਜਾਰੀ ਹੈ, “ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੁਖਤ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ” (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। “ਮੁਖਤ” ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ “ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ” ਵਸੀਲਾ ਹੈ। “ਮੁਖਤ” ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਇਕਲੋਤਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ δωρεάω (ਡੋਰੀਅਨ) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ “ਤੋਹਫ਼ੇ” (δωρεά, ਡੋਰੀਆ) ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ। ਡੋਰੀਅਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ”⁶⁴ ਇਸ ਦਾ ਸਰਲ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ “ਮੁਖਤ”⁶⁵

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰੋਮੀਆਂ 1:5, 7 ਵਿੱਚ “ਕਿਰਪਾ” (χάρις, ਚੈਰਿਸ) ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ; ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸਚਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8)। “ਕਿਰਪਾ” ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ

ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਝੀ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। *ਚੈਰਿਸ* ਦਾ ਮੂਲ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਅਨੰਦ ਕਰਨਾ”⁶⁶ *ਚੈਰਿਸ* ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਲਈ “ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ” ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ “ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ [ਹੈ] *ਮੁਖਤ* ਦੇਣ ਦਾ”⁶⁷ “ਕਿਰਪਾ” ਨੂੰ “ਅਣਕਮਾਈ ਕਿਰਪਾ” (ਵੇਖੋ AB) ਅਤੇ “ਉਹ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਮਾਇਆ ਹੈ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਨਿਸਤਾਰਾ” (*ἀπολύτρωσις*, *ਅਪੋਲਿਉਟਰੋਸਿਸ*) “ਫਰੋਤੀ” (*λύτρωσις*, *ਲਿਉਟਰੋਸਿਸ*) ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੂਪ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:12; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 20:28; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:6)। *ਅਪੋਲਿਉਟਰੋਸਿਸ* “ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਬੰਧਕ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਫਰੋਤੀ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ”⁶⁸ ਰੋਮੀਆਂ 3:9 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦਈ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ (ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦਬਦਬੇ) ਹੇਠ ਹਨ।” ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਾਲਮ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਸਾਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹ ਨੂੰ “ਫਰੋਤੀ” ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਆਇਤ 25 ਵਿੱਚ, ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—ਪਰ ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 5:9 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਉਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ” ਹਾਂ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਕਿ “. . . ਨਿਸਤਾਰਾ ਪਾਇਆ ਸੋ ਨਾਸਵਾਨ ਵਸਤਾਂ ਅਰਥਾਤ ਚਾਂਦੀ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ . . . , ਸਗੋਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਮੋਲਕ ਲਹੂ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਕਲੰਕ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਲੇਲੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਸੀ” (1 ਪਤਰਸ 1:18, 19)। ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਰਾਹ ਹੈ: ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)। “ਨਿਸਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੰਗ ਲਹੂ [ਲਾਲ] ਹੈ”⁶⁹

“ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ” ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ⁷⁰-ਆਦੇਸ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸੇ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ: “ਲਹੂ,” “ਸਲੀਬ,” “ਸਲੀਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ,” “ਦੁੱਖ,” “ਮੌਤ”।

ਲਹੂ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਸਤਾਰਾ “ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਤੋਂ” ਹੈ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। “ਮਸੀਹ ਤੋਂ” ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਾਕ ਸੀ। (ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਾਕ 169 ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ!⁷¹) ਇਹ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ, ਗੂੜ੍ਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 6:3 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਹੈ।”

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਨਿਸਤਾਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੀਏ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਕਿ “ਇਹ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?” ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਰੂਪਕ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਯਿਸੂ “ਬੁਰਾ” (ਯੂਹੰਨਾ 10:9) ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਕਿ “ਇਹ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?” ਰੂਪਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ “ਟੀਮ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ” ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ “ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?” ਨਿਸਤਾਰੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ!

ਆਇਤ 25. ਆਇਤ 24 “ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਹਾਲੇ ਵੀ ਯਿਸੂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਜਿਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਠਹਿਰਾਇਆ।** “ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਠਹਿਰਾਇਆ” ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ $\pi\rho\sigma\tau\theta\eta\mu$ (ਪਰੋਟੀਥੇਮੀ) ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਅੱਗੇ ਰੱਖਣਾ” ਇਹ $\tau\theta\eta\mu$ (ਟੀਥੇਮੀ, “ਰੱਖਣਾ”) ਅਤੇ $\pi\rho\sigma$ (ਪਰੋ, “ਅੱਗੇ”) ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ।⁷²

ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਸਲੀਬ ਤੇ ਮਰਿਆ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ “ਰਹੱਸਮਈ ਪੰਥਾਂ” ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁੱਝੇਪਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਕਾਰਜ “ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 26:26)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਰੂਪ ਜਨਤਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭੀੜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸ ਦਾ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗਵਾਹ ਵੀ ਹੋਏ। ਉਹ ਇੰਜੀਲ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।⁷³

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਧਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੁਧਰਮੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ **ਉਹ ਦੋ ਲਹੂ**⁷⁴ **ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਠਹਿਰਾਇਆ।** NASB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:⁷⁵

... ਭਈ ਉਹ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਵਰਗਾ ਬਣੇ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ

ਵਿਖੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਸਰਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਮਾਤਬਰ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਹੋਵੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:17; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਉਹ ਸਾਡਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪਰਾਸਚਿੱਤ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰੇ ਸਾਡਿਆਂ ਹੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਵੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:2; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਪ੍ਰੇਮ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨਾ ਜੋ ਅਸਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਇਹ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਖੱਲਿਆ ਭਈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪਰਾਸਚਿੱਤ ਹੋਵੇ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:10; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

“ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਰਣ ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਗਿਆਤ ਬਣਾਉਣਾ ਨਿਰਰਥਕ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਇੰਨੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।⁷⁶ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ ਜਿਸ ਕਰਕੇ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਤੋਂ ਸੁਖਦ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ: ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “ਪਰੋਪੀਸਿਏਸ਼ਨ” ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜਿਹੜੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ [ਕਰਕੇ] ਇੱਕ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਲ੍ਹਾਕਾਰੀ ਭੇਟ।”⁷⁷ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” (*ἰλαστήριον*, *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ*) ਕਰਕੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਕੰਮਾਂ” ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਗੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਟੀਚਾ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਕਈ ਵਾਰ ਚੰਚਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ)।”⁷⁸

ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਚੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦ (LXX) ਬਾਰ-ਬਾਰ *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਨੂੰ “ਸਰਪੇਸ਼” (ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਦਾ ਢੱਕਣ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:5 ਵਿੱਚ *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਪੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਪੇਸ਼ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿੜਕਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 16:14-16; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:7)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” (ਜਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ) *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ NIV)।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਸਰਪੇਸ਼⁷⁹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਚੁੱਕਵਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਮੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, “ਜੇਕਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰੀਤ ਵਿੱਚ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ (ਪਛਤਾਵਾ) ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ (ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ) ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।”⁸⁰ ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ,

. . . ਜੇਕਰ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਇਹੋ ਮੰਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੱਬੀ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਟਾਲਣ *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਰੋਮੀਆਂ 3:25 ਵਿੱਚ *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1:18 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ “ਸਾਰੀ ਬੇਦੀਨੀ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ (NEB ‘ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਬਦਲਾ ਹੈ’) ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ”; ਫਿਰ ਇਸ “ਕ੍ਰੋਧ” ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? *ਹਿਲਾਸਟੇਰੀਅਨ* ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਦੀਨੀ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ [ਦੇ ਅਪਰਾਧ-ਬੋਧ] ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਬਦਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਟਾਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਿਛਲਾ ਭਾਗ ਹੈ।⁸¹

ਉਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ ਕਿ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਓਪਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਸਟੇਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ: “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।”⁸²

ਗੈਰ-ਕੌਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਇਸ ਲਈ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ “ਬੁਰੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਨ, ਮਿਜ਼ਾਜਾਂ ਅਤੇ ਆਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।” ਮਸੀਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬੁਰਿਆਈ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਨੈਤਿਕ, ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਜਾਂ ਬੇਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਨਿਰਾ ਬੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਭੜਕਦਾ ਹੈ।”

ਗੈਰ-ਕੌਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ *ਮਨੁੱਖਾਂ* ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਪੀ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। *ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ* ਨੂੰ ਖੁਦ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਗੈਰ-ਕੌਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ (ਕਈ ਵਾਰ) ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ—ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।⁸³

ਇੱਕ ਆਖ਼ਰੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਿਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, “ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਇੱਕ

ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਵੇਗਾ।" ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਲ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ (1:18) ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਾਪੀ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (3:10, 23)। ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੌਣ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ?

ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਤੇ ਬਾਈਬਲ ਅਧਾਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ 11:44); ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਪਾਪ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ; "ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ" (ਯਸਾਯਾਹ 30:18) ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:16); ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਾਸ ਹੋਵੇ (2 ਪਤਰਸ 3:9)। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਾਸਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗੂ ਭੁੱਲੇ ਫਿਰਦੇ ਸਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜੇ, ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ]ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ[ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਚੀ ਉਸ]ਯਿਸੂ[ਉੱਤੇ ਲੱਦੀ (ਯਸਾਯਾਹ 53:6)।

. . . ਮਸੀਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੋਇਆ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:3)।

ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ "ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ" ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਿਰਬਲ ਹੀ ਸਾਂ ਤਦੋਂ ਮਸੀਹ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕੁਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਮੋਇਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਔਖੀ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮੀ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਰੇ ਪਰ ਕੀ ਜਾਣੀਏ ਜੋ ਭਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਰਨ ਨੂੰ ਭੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪਰੰਤੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਉਂ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਪਾਪੀ ਹੀ ਸਾਂ ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮੋਇਆ। ਸੋ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਕ੍ਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵਾਂਗੇ (5:6-9)।

ਫਿਰ ਅਧਿਆਇ 8 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਜਿਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦਾ ਭੀ ਸਰਫਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਉਹ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ" (8:32)।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ

ਮਿਸਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੇਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਬੂਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ “ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ” ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਇਤਾਂ 25, 26. 25 ਆਇਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਅਤੇ 26 ਆਇਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ “ਧਰਮੀ” (ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ) ਕੁਧਰਮੀ (ਅਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖਾਂ) ਨੂੰ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਵਾਕ ਜਿਹੜਾ 21 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ 26 ਆਇਤ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਪਰ NASB ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 25 ਆਇਤ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ “ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ” ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੰਡੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜੇ ਹਨ (“ਇਹ ਸੀ”) ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਿਖਤ ਵੱਲ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ: **ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੋ।** ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਵਾਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ: ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦਿਆਂ “ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ “ਧਰਮ” ਉਸ ਦੇ ਧਰਮੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। “ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ” ਸ਼ਬਦ ἔνδοξασίς (ਐਨਡੋਕਸਿਸ) ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਵਿਖਾਉਣਾ. . . ਅਗਾਂਹ ਕਰਨਾ,” “ਸਬੂਤਾ”⁸⁴ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜਨਤਕ ਐਲਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਦਿਲੇਰੀ ਹੋਵੇ (ਵੇਖੋ 3:4)।

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਿਮਾ ਨਾਲ⁸⁵ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ [ਸਨ]।** “ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਾਪ” ਉਹ ਪਾਪ ਹਨ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਯੁਗ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।⁸⁶ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਬੰਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਖਿਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ KJV ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ)। ਬਲਕਿ, ਲਿਖਤ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ “ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ” ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 17:30 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ)। CJB ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਉਸ ਨੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ [ਨਾ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਹੀ ਮਾਫ਼ੀ] ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ ਸਨ।”

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ” ਅਤੇ ਸਭ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ” (3:23; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਦਾਊਦ (ਵੇਖੋ ਅਧਿ. 4) ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 25:1); ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਦਿੱਤੀ

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤਾ (ਵੇਖੋ ਕਹਾਉਤਾਂ 17:15; ਯਸਾਯਾਹ 5:23)। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਦੁਸ਼ਟ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗਾ” (ਕੂਚ 23:7; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਇਹ ਖਿਤਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ “ਜਿਹੜਾ ਕੁਧਰਮੀ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ” (4:5)?

ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ “ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਪਾਂ” ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਹ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਾਪਾਂ ਲਈ—ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਵਜੋਂ” ਦੇਵੇਗਾ। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਕੂਚ 34:7; ਲੇਵੀਆਂ 4:20, 26, 31, 35); ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਇੱਕ ਮੌਤ [ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ] ਹੋਈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ [ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ] ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਂਦੀ ਹੈ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਸ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ: “ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਹਿਆ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹੇ), ਪਰ ਇਹ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਹਿਆ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ)।”

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਪ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵਾਂਗਾ ਉਸ ਮੌਕੇ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਿੱਲ ਮੰਗਿਆ, ਤਾਂ ਬਹਿਰੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਉਸ ਸਾਹਬ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।” ਦਰਅਸਲ, ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ (ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ); ਪਰ ਉਸ ਬਹਿਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ “ਪੂਰੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ” ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮੇਂ—ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮ—ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ 2 ਪਤਰਸ 3:8)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਲੀਬੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਘਟਨਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 3:15; ਅਫ਼ਸੀਆਂ

3:11)। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੋਮੀਆਂ 8 ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੂਰਬਗਿਆਨ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਾਂਗੇ। ਡੀ. ਸਟ੍ਰਾਟਰ ਬਰਿਸਕੋ ਨੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

. . . ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਦੀਪਕ ਕਾਲ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। . . . ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਲੀਬ, ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸਦੀਪਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਹੈ।⁸⁷

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਯਿਸੂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਰਿਆ ਜਿਹੜੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਸਨ; ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਰਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਲੀਬੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, “ਹਾਂ, ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਆਪਣੇ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ] ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੋ।” ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ” ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ!

ਆਇਤ 26. ਇਹ ਸਾਰ ਵਾਲੇ ਕਥਨ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ: **ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਆਪ ਧਰਮੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਉਹ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਵੇ।** ਜੇਨ ਬੈਗਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ “ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ” ਮਿਲਦਾ ਹੈ।⁸⁸ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ “ਧਰਮੀ” (ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਅਤੇ “ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ” (ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਵੀ ਹੋਵੇ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਸਲੀਬ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਐਡਵਰਡਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ “ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਲੀਬ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।”⁸⁹ ਮੈਕਆਰਥਰ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, “[ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ] ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ; ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।”⁹⁰

ਕਿੰਨੀ ਅਨੋਖੀ ਸਚਾਈ ਹੈ: ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ! ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਵੇਖੋ ਰੋਮੀ. 6:10; 1 ਪਤਰਸ 3:18), ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਿਖਤ ਇਸ ਸਚਾਈ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ **ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰ ਕਰੇ।**

ਫੇਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰ

ਨਿਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਨਿਹਚਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 2:26); ਬਲਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਜੀਉਂਦੀ, ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਿਹਚਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1:5; 16:26)। ਮੈਕਆਰਥਰ ਸਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ:

ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਚਾਈਆਂ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਜਿਹੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਕੇ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਭੂਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ [ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 5:7; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 16:17]। . . .

ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਿਹਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। . . .⁹¹

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਹਚਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਹਚਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਹਾਂ, ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ!

ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ (3:27-31)

²⁷ਸੋ ਹੁਣ ਘਮੰਡ ਕਿੱਥੇ? ਉਹ ਤਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧੀ ਨਾਲ? ਭਲਾ, ਕਰਮਾਂ ਦੀ? ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਨਾਲ। ²⁸ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ²⁹ਅਥਵਾ ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਿਰਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ? ਆਹੇ, ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਭੀ ਹੈ। ³⁰ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇੱਕੋ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸੁੰਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਸੁੰਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਵੇਗਾ। ³¹ਉਪਰੰਤ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਪੌਲੁਸ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਬੰਦ ਹੈ: ਰੋਮੀਆਂ 3:27-31. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਾ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਹੈ (3:22, 25, 26) ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ (ਅਧਿ. 4)। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਰੁਕਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ

ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3:27-31 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਹੋਣਗੇ।

ਆਇਤ 27. ਅਧਿਆਇ 3 ਇੱਕ ਸਵਾਲ-ਅਤੇ-ਜਵਾਬ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਇਤ 27 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਉਸੇ ਸਰੂਪ ਵੱਲ ਮੁੜ ਆਇਆ। ਪਹਿਲੀ ਸਚਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਘਮੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਸੋ ਹੁਣ ਘਮੰਡ ਕਿੱਥੇ?** “ਘਮੰਡ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *καύχησις* (ਕਾਉਚੇਸਿਸ) ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ “ਘਮੰਡ ਦੇ ਵਿਹਾਰ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ “ਘਮੰਡ” ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: “ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ੋਖੀਆਂ ਮਾਰਨਾ; . . . ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ।”⁹² ਘਮੰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਦ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਹੁਨਰਾਂ, ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੋਖੀ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ,” ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ “ਹੰਕਾਰੀ ਘਮੰਡ” ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:16)। ਪੀਟਰਸਨ ਨੇ 1 ਯੂਹੰਨਾ 2:16 ਦੇ “ਹੰਕਾਰੀ ਘਮੰਡ” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਿਸਣ ਦੀ ਚਾਹਤ” ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ (MSG)।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਘਮੰਡ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ੋਖੀ ਮਾਰਨਾ “ਸੁਭਾਵਕ” ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 2:17 ਅਤੇ 2:23 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਇਹ ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਪਸੰਦ ਲੋਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਮੰਡ ਕਰਨਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਰੀਤ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ “ਹੰਕਾਰੀ” ਅਤੇ “ਸ਼ੋਖੀਬਾਜ਼” ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ (1:30)। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਸਮਝਣਾ ਕਿੰਨਾ ਸੋਖਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ” ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਘਮੰਡ ਨਾਲ—ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

“ਘਮੰਡ” ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ **ਇਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**। “ਇਹ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (*ἐκκλείω*, ਏਕੇਲੀਓ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ।” ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੂਹੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਓ ਜੋ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠੀਆ ਨਾ ਵੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਅਨਿਸ਼ਚਤ (ਭੂਤਕਾਲ) ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ, ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”⁹³

ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਸ਼ਰਾ . . . ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਤਮ-ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਆਤਮ-ਉਸਤਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਵਡਿਆਈ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।⁹⁴ ਜਿਮ ਮੈਕਗੁਇਗਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮ” ਦਯਾ ਦੀ ਥਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਅਰਥਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਨਾਹ ਦੀ ਥਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।⁹⁵

ਘਮੰਡ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਬਲਕਿ ਨਿਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ—ਉਸ ਕਰਮ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕਰਮ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਿਪਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ “ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੈ— ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ।”

ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ (ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਜਤਨਾਂ ਤੋਂ) ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਲਣਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਨਿਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਉੱਪਰ ਤੋਂ (ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ) ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਲਣਾ ਹੈ।⁹⁶ ਕਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਆਤਮ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਨਿਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ—ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਚਾ ਸੀ?⁹⁷ ਨਹੀਂ, ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਯਕੀਨਣ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ।

ਆਇਤ 28. ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਉਸ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 21 ਤੋਂ 26 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ⁹⁸ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦੇ⁹⁹ ਹਾਂ ਭਈ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਨਿਰਚਾ ਹੀ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ [“ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਹੀ ਹੋ ਗਿਆ”; NCV] ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ” ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (χωρίς, ਕੋਰਿਸ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ” ਜਾਂ “ਬਿਨਾਂ।”¹⁰⁰ AB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ “ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਤੋਂ ਨਿਵੇਕਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ।”

ਆਇਤ 28 ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ-ਸ਼ਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪੂਰਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫੇਰ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ

ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

27 ਅਤੇ 28 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਕਿਰਪਾ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਘਮੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਕਿਉਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਨਿਰਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਭਈ ਕੋਈ ਘਮੰਡ ਕਰੇ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9)। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਜੇ ਕੋਈ ਅਭਮਾਨ ਕਰੇ ਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿੱਚ ਅਭਮਾਨ ਕਰੇ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:31)। ਗਲਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਅਭਮਾਨ ਕਰਾਂ ਬਿਨਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਲੀਬ ਦੇ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:14; ਵੇਖੋ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:3)।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 27 ਅਤੇ 28 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ—ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, 27 ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਬਿਧੀ” ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਸੀ? “ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧੀ ਨਾਲ? ਭਲਾ, ਕਰਮਾਂ ਦੀ? ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਨਿਰਚਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਨਾਲ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ “ਬਿਧੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਅਰਥ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਸੀ ਜਾਂ ਆਮ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ (ਵੇਖੋ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਏ ਵਰਡ ਸਟੱਡੀ ਆਨ “ਲਾਅ” [ਨੇਮੇਸ], ਸਫ਼ਾ 239)। 27 ਆਇਤ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ νόμος (ਨੇਮੇਸ) ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ “ਸਿਧਾਂਤ”: “ਸੇ ਹੁਣ ਘਮੰਡ ਕਿਥੇ? ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸ [ਸਿਧਾਂਤ] ਨਾਲ? ਭਲਾ, ਕੰਮਾਂ [ਦੁਆਰਾ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ] ਦੇ [ਸਿਧਾਂਤ] ਨਾਲ? ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਨਿਰਚਾ [ਦੁਆਰਾ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ] ਦੇ [ਸਿਧਾਂਤ] ਨਾਲ।”

ਰੋਮੀਆਂ 3:27, 28 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ, ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਚਾ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਗੀਤ ਵਾਂਗ, “ਮੇਰੀ ਆਸ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।”¹⁰¹ ਇਸ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਕਦੇ ਨਾ ਹਟਣ ਦਿਓ।

ਆਇਤਾਂ 29, 30. 1:18—3:20 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇੱਕੋ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, **ਅਥਵਾ ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਿਰਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ? ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ?** ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਝਿਜਕਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ

ਹੋਵੇਗਾ, “ਹਾਂ।” ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਰਚਣ ਵਾਲਾ, ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਨਿਆਈਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 96:10; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 10:7)—ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: ਹਾਂ, ਆਰੋ, [ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ] ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਭੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇੱਕੋ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ—ਇੱਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ¹⁰²—ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬੰਦ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਦਿਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀਮਾ,¹⁰³ ਜੱਪਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ “ਹੇ ਇਸਰਾਏਲ, ਸੁਣੋ! ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਯਹੋਵਾਹ ਹੈ।” (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:4)। ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣਗੇ—ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਚੋੜ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਇੰਜੀਲ . . . ਹਰੇਕ ਨਿਰਚਾਵਾਨ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ [ਪਰਾਈ ਕੌਮ] ਦੇ ਲਈ” (1:16; ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਫੇਰ ਉਸ ਸਚਾਈ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੁੰਨਤੀਆਂ [ਯਹੂਦੀਆਂ] ਨੂੰ ਨਿਰਚਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਸੁੰਨਤੀਆਂ¹⁰⁴ [ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ] ਨੂੰ ਨਿਰਚਾ ਹੀ¹⁰⁵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਵੇਗਾ।

ਬਰੂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਥ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਉਹ ਵਿੱਥ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਸਕਦਾ”¹⁰⁶—ਪਰ ਉਹ ਖੱਡ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ,

ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ [ਮਸੀਹ] ਸਾਡਾ ਮਿਲਾਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ [ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ] ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀ ਜੁਦਾਈ ਦੀ ਕੰਧ [ਮੂਸਾ ਦੀ ਸਰਾ] ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਾ ਨੂੰ ਬਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਨੂਨਾਂ ਸਣੇ ਅਕਾਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਰਚ ਕੇ ਮੇਲ ਕਰਾਵੇ ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਕੁੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸੇ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਵੇ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:14-16)।

ਬਰੂਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਦਲੀਲ [3:29, 30 ਵਿੱਚ] ਸਾਡੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀਨ ਵੰਡਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਓਨੀ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮ, ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਗੋਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦਯਾ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ

ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।¹⁰⁷ ਮਸੀਹਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਕ ਰੁਤਬਿਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਅਤੇ ਬਲਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ—ਸਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਅਤੇ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ।

ਐਨ. ਟੈਮ ਰਾਇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 3:29, 30 “ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਹੈ: ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”¹⁰⁸ ਹਾਲਫੋਰਡ ਈ. ਲੱਕੋਕ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ “ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ” ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਰਗਾ ਰਵੱਈਆ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। . . . ਪੌਲੁਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾੜਾਂ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਛੂਤਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਨੇਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਹਾਂ।¹⁰⁹

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 3:29, 30 ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਹੂਦੀ, ਯਹੂਦੀ ਨਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਸੀਹੀ, ਗੈਰ-ਮਸੀਹੀ ਨਾ ਰਹੇ। ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇੱਕੋ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 3:29, 30 ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-28 ਵਰਗੇ ਬੰਦ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਲੀਬ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਓਹ ਪਤੀ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਿਰ ਹੋਣ ਦੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:23) ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸ਼ ਆਗੂਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੋਰ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:2) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਰਾਧਨਾ ਸਭਾਵਾਂ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:8; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34) ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਜੇ ਉਮੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਉਹ ਉਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਆਇਤ 31. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਬਾਝੋਂ . . . ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ” (3:28)। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਯਹੂਦੀ (ਸ਼ਰਾ ਨਾਲ) ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਪਰਾਈ ਕੌਮ (ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬਾਝੋਂ) ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ (3:29, 30)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੌਲੁਸ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਉਸ ਦੀ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ” ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਡਾ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ: *ἀντι* (ਅੰਟੀ, “ਖਿਲਾਫ”) ਅਤੇ *νόμος* (ਨੋਮੋਸ, “ਸ਼ਰਾ”)। ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਤਾਂ” ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ।¹¹⁰ ਇਸ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਦੇ ਹੋਏ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, **ਕੀ ਅਸੀਂ¹¹¹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?**

“ਅਵਿਰਥਾ” ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (*καταργέω*, *ਕਾਟਾਰਜੀਓ*) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਹੋਣ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੀਕ ਘੱਟ ਕਰਨਾ।” ਇਹ *κατά* (ਕਾਟਾ, “ਬੱਲੇ”) ਅਤੇ *ἀργός* (*ਆਰਗੋਸ*, “ਬੇਕਾਰਾ”) ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਹੈ।¹¹² KJV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਾ” ਹੈ; ਬਾਉਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ “ਨਾਸ ਕਰਨਾ” ਅਤੇ “ਮਿਟਾ ਦੇਣਾ” ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ।¹¹³ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ *νόμο* (ਨੋਮੋਸ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪੂਰਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਓ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: “ਕੀ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?”

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: **ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।** “ਕਾਇਮ” ਸ਼ਬਦ *ἵστημι* (*ਹਿਸਟੇਮੀ*) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨਾ।”¹¹⁴ ਜਦ ਕਿ ਨੋਮੋਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪੂਰਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਜੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੀ। ਇਸ ਸੱਚ ਨੇ ਕਿ ਮਸੀਹ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮਰਿਆ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ “ਕਾਇਮ” ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ *ਪੂਰਿਆਂ ਕੀਤਾ*। ਗਲਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਇੱਕ “ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਬਣੀ ਭਈ ਅਸੀਂ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਈਏ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24) ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।

ਅਗਲੀ ਗੱਲ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਲਿਖਤ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: “ਉਪਰੰਤ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵਿਰਥਾ

ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।” ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਇਸ ਸੱਚ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ?¹¹⁵ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੀਏ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦ ਹਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣਾ ਹੁਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, “ਯਕੀਨਣ ਨਹੀਂ!” (NKJV)। “ਬਲਕਿ,” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।”

ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬੜੀ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ “ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ”? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਿਹਚਾ ਇੱਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਿਹਚਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੈ; ਗੈਰ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ” (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:19); “ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਇਹ ਹੈ ਭਈ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰੀਏ” (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:3)। “ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ” ਦਾ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: “ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਿਧੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

ਮੈਕਗੁਇਗਨ ਨੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ “ਸ਼ਰਾ-ਪਰਸਤ” (ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਕਿਹਾ ਅਤੇ “ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ” ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਸ਼ਰਾ-ਪਰਸਤ ਇਨਸਾਨ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਗਿਆਕਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਧੂਰੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਉੱਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਤੇਰੀਆਂ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ: ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ।” ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾ-ਪਰਸਤ

ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਉੱਚੇ ਥੜੇ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।¹¹⁶

3:31 ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ – ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ (ਪੁਰਾਣਾ ਅਹਿਦਨਾਮਾ) ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ (ਨਵਾਂ ਅਹਿਦਨਾਮਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਕਦੇ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ “ਰਸਮੀ ਸ਼ਰਾ” ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ “ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮਾਵਲੀ” ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਕਿ “ਰਸਮੀ” ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ “ਨੈਤਿਕ” ਹੈ?

ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਅਕਾਰਥ ਕਰਨ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।¹¹⁷ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ—ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸ਼ਰਾ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਹੋਰ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲਿਖਿਆ। ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:14, 15 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ “ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀ ਜੁਦਾਈ ਦੀ ਕੰਧ [ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਵਿਚਕਾਰ] ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਬਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨਾਂ [ਅਰਥਾਤ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ] ਸਣੇ ਅਕਾਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।” ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾ “ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਬਣੀ ਭਈ ਅਸੀਂ ਨਿਰਚਾ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਈਏ” ਅਤੇ 25 ਆਇਤ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, “ਪਰ ਹੁਣ ਨਿਰਚਾ ਜੋ ਆਈ ਅਸੀਂ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਾਹਬਾਨ [ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ] ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।” ਜਦੋਂ ਝੂਠੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ—ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁੰਨਤ—ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਥੋਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬੜੇ ਠੋਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕੀਤੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 15:1, 2; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:2)।

ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਬਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: 3:31 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅੱਜ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ, ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ:

ਇਹ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲੀਮ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਅਤੇ ਘਮੰਡ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ—ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹¹⁸

ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਾਇਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਗੁਆਚ ਚੁੱਕਾ/ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਖੱਲਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਚਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਸਾਡੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਕੁਸ 16:16 ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38 ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਕਰੋ।

ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ:

ਏ ਵਰਡ ਸਟੱਡੀ ਆਨ “ਲਾਆ” (ਨੇਮੋਸ)

“ਸ਼ਰਾ” (νόμος, ਨੇਮੋਸ) ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੇਮੋਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ “ਜੋ ਉਚਿਤ [ਸੀ],” “ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ, ਨਿਯਮ, ਦਸਤੂਰ।”¹¹⁹ ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ “ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ‘ਕਾਨੂੰਨ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ” ਹੋ ਗਿਆ।¹²⁰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “ਕਾਨੂੰਨ” ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ “ਕਾਨੂੰਨ” ਲਈ ਚੰਦਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਦਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਤਲਬ ਹਨ।¹²¹ ਮੂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, “ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਸਮੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਥੋਪਦੀ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ‘ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ’) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਧਾਰਣ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (‘ਭੌਤਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ’) ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ।”¹²²

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਸ਼ਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਦਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਰੋਮੀਆਂ 7:23 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੋ ਮੇਰਿਆਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਜੇ. ਡੀ. ਥੋਮਸ ਨੂੰ “ਰੋਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ‘ਸ਼ਰਾ’ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਅਰਥਾਂ” ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੱਤ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਰੋਮੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਠ ਜਾਂ ਦਸ ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਹਨ।”¹²³ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਏਹ

ਉਸ ਸੂਚੀ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖ ਹਨ ਜੋ ਭਾਈ ਥੋਮਸ ਨੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਏਹ ਹਨ ਕੁਝ ਤਰੀਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ “ਸ਼ਰਾ” (ਨੋਮੋਸ) ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

1. ਨੋਮੋਸ ਨੂੰ ਤੌਰੇਤ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ—ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹²⁴ ਰੋਮੀਆਂ 3:21 ਵਿੱਚ ਨੋਮੋਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹੋ ਅਰਥ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ “ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ” ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ। ਰੋਮੀਆਂ 7 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਨਾ ਕਹਿੰਦੀ ਭਈ ‘ਲੇਭ ਨਾ ਕਰ’ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੇਭ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਦਾ” (7:7)। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਤੌਰੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ (ਕੂਚ 20:17)। ਕੁਝ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਨੋਮੋਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹਮੇਸ਼ਾ “ਤੌਰੇਤ” ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਬਹੁਤ ਕੱਟੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਨੋਮੋਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਰਥ ਹੈ।

2. ਇਸ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਰਥ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 3:10-18 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਅਤੇ ਯਸਾਯਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਸ਼ਰਾ ਜੋ ਆਖਦੀ ਹੈ ਸੇ ਸ਼ਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦੀ ਹੈ” (3:19; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਉਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੌਰੇਤ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ “ਸ਼ਰਾ” ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ।

3. ਇਸ ਦੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਲਿਖਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਲਿਖਤ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ, ਮੌਖਿਕ ਰੀਤਾਂ ਦੁਆਰਾ (1:19, 20) ਅਤੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਰਾਹੀਂ (2:15) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਾਈ ਕੋਮ ਦੇ ਜਗਤ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ “ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਾ” ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ (2:14)। ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਉੱਥੇ ਪਾਪ ਨਹੀਂ (ਵੇਖੋ 4:15; 5:13), ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਨ (3:23)। ਉਹ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਸੀ: ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਸ਼ਰਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਕੋਲ ਅਲਿਖਤ ਸ਼ਰਾ ਸੀ। “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ [ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਜਥਾਰਥ ਅਨੁਵਾਦ]—ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ—“ਪਾਪ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ” (3:20)।

4. ਨੋਮੋਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਕਾਨੂੰਨ”—“ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਭਾਵ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਖਾਸ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 7:2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਇਦ ਇਸ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: “ਜੇ ਭਰਤਾ ਮਰ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ [ਵਿਆਹੀ ਔਰਤ] ਭਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਗਈ ਹੈ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

5. ਜਦੋਂ ਨੇਮੋਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇਹੋ ਅਰਥ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ” ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਰੋਮੀਆਂ 3:20 ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕਰਮਾਂ [ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ] ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰੇਗਾ।”

6. ਰੋਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ, ਨੇਮੋਸ ਸ਼ਬਦ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “ਕਾਨੂੰਨ” ਦੇ ਵਾਂਗ, ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਨੇਮੋਸ “ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ” ਦਾ ਭਾਵ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹²⁵ “ਸ਼ਰਾ” ਇੱਕ “ਨਿਯਮ,” “ਸਿਧਾਂਤ,” ਜਾਂ “ਮਾਪਦੰਡ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹²⁶ ਰੋਮੀਆਂ 3:27 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਅਰਥ ਹੈ।

ਕੁਝ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 3:27 ਵਿੱਚ “ਸ਼ਰਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ,” ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ “ਪ੍ਰਣਾਲੀ”। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ “ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ “ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।” “ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ “ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।” ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ “ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ “ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ, ਅਨੁਵਾਦਕ “ਸਿਧਾਂਤ” ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ NIV; RSV; NEB; AB)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ “ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ” ਵਾਕ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ।

7. “ਸਿਧਾਂਤ” ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਨੇਮੋਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਰੋਮੀਆਂ 7 ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ: “ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਰੁਝਾਨ।” ਡਬਲਿਯੂ. ਈ. ਵਾਇਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨੇਮੋਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ “ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ।” ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਰੋਮੀਆਂ 7:21, 23 ਦਿੱਤੀ ਸੀ।¹²⁷ ਦ ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰੋਮੀਆਂ 7 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨੇਮੋਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ “ਕਾਨੂੰਨ” (ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ”) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।¹²⁸ ਬਰੂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “7:21 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ . . . ‘ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ’—ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮਬੱਧਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।”¹²⁹

ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਣਗੇ: “ਜੇ ‘ਸ਼ਰਾ’ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?” ਦੋ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਦੂਸਰੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ

“ਸਿਧਾਂਤ”) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੂਲ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੇਮੋਸ ਅਕਸਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤੌਰੇਤ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ—ਦੂਜੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਇਤਰਾਜ਼, ਇਤਰਾਜ਼! (3:1-8)

ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ “ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ!” ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪੌਲੁਸ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਵੱਡੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੁੱਛਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਛਪਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਫੜਾ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਬਚੇਗਾ!” ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮਜ਼ਾਕ ਸੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ—ਅਤੇ ਸਗੋਂ ਉਲਟਾ ਅਰਥ ਕੱਢੇ ਜਾਣਾ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 3:8)। ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਮੈਂ ਸ਼ਬਦਾਂ—ਬੋਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਿਖਤ—ਨਾਲ ਇੰਜੀਲ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ (ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ) ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੀ “ਯਾਦਾਸਤ ਪੱਕੀ” ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ “ਯਾਦ” ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

“ਆਓ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ” (3:8)

ਉਕਲਾਹੋਮਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ “ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ” ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਜੁਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਰੋਮੀਆਂ 3:8 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੇ: “ਆਓ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ।”

“ਆਓ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰੀਏ ਭਈ ਇਸ ਤੋਂ ਭਲਿਆਈ ਨਿੱਕਲੇ” ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਯੁਗ ਦਾ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਹੈ: “ਅੰਤ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।” ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਖ਼ਰੀ ਨਤੀਜਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਲ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ “ਵਸੀਲਾ” (ਬੇਈਮਾਨੀ) ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ “ਅੰਤ” (ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ) ਮਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ “ਵਸੀਲਾ” (ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ) ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ “ਅੰਤ” (ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ) ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਇਸ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਰਹਿਤ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ? (3:9)

ਪੇਸ਼ੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਸ਼ੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ!” ਪਾਪ ਤੇ ਇਹੋ “ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ” ਹੈ: “ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ [ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਾਂ] ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ” (3:9; NIV)! ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਪਾਚਕ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਚਮੜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸੂਟਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੋਲੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸੂਟਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਮਰਾ ਹੈ, ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 3:9-18 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ।¹³⁰ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਆਵੇ, ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ *ਸਾਡੀਆਂ* ਚੁਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ, “ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ” ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਦੇ ਬਾਰੇ “ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ” ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ “ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ” ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 3:21 ਵਿਰੋਧਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ “ਪਰ” ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕੀਏ। ਪੈਲੂਸ “ਪਾਪ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ”¹³¹ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ—ਸੋ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨ ਉੱਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ (3:21-26)

1930 ਵਿੱਚ, ਬਰਟ ਕਾਲਮਰ ਅਤੇ ਹੈਰੀ ਰੂਬੀ ਨੇ ਇੱਕ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ "ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ"¹³² ਇਹ ਗੀਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ,
ਓ, ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੇਖੇ ਵਾਕ
ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੀ ਦਿਆਂਗਾ।
ਇਹ ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ
ਮੈਂ ਬਾਕੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਦੇਵਾਂਗਾ।

"ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ" ਸਨ "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।" ਰੋਮੀਆਂ 3:21-26 ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ "ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦਾਂ" ਦੇ ਰੂਪ ਲੱਭਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਏਹ "ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ" ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ, ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਜਗਵੇਦੀ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਓਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ: "ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਾ" ਅਤੇ "ਨਿਸਤਾਰਾ।" ਤੀਜਾ ਸ਼ਬਦ ਓਨਾ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ: "ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ।" ਨਹੀਂ, ਆਓ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਤੀਜਾ ਸ਼ਬਦ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

"ਕੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?" (3:21-26)

ਰੋਮੀਆਂ 3:21-26 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹਾਨ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਨ: "ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਾ," "ਨਿਸਤਾਰਾ" ਅਤੇ "ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ।" ਏਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਅਧਿਆਤਮਕ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਓਹ ਜੋ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਦਾ ਜਿੰਦਗਾ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਦਗੇ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਤਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਦਗੇ ਵਿੱਚ ਕੁੰਜੀ ਕਿਵੇਂ ਲਾਉਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੂਹੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ "ਕੁੰਜੀ" ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਰਿਆ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੋ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:36-38, 41, 47)। ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਿਹੜਾ ਦਿਆਗੋਂ ਸਹੀ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣ ਦੀ

ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?

ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਮਰਨਾ ਪਿਆ? (3:21-26)

ਜਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਿਲਦਾਂ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਸ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ ਜੋ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ।¹³³

“ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ” (3:23) ਅਤੇ “ਪਾਪ ਦੀ ਮਜ਼ੂਰੀ ਮੌਤ ਹੈ” (6:23)। ਪਾਪੀ ਲੋਕ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਮੌਤ—ਅਰਥਾਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਜੁਦਾਈ—ਭੋਗਦੇ ਹਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:1, 12)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ, “ਦੂਈ ਮੌਤ”—ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਸਦੀਪਕ ਜੁਦਾਈ—ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 20:14; 21:8)।

ਪਾਪ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ (3:23; ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 5:16; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:29)। ਚੰਗੇ ਕਰਮ ਇੱਕ ਵੀ ਪਾਪ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ; ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9)। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ (3:12; ਯਸਾਯਾਹ 64:6)। ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ (ਯਸਾਯਾਹ 30:18), ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ (1:18)। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਸਨ (ਅਤੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹਨ, ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀਰਾਨ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:8)। ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ (ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦਾ) ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਵੇਖੋ 2 ਪਤਰਸ 3:9)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੁਬਿਧਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਧਰਮੀ ਹੋ ਕੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3:26)? ਇਸ ਦੁਬਿਧਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ “ਮੈਂ ਖੁਦ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਾਂਗਾ; ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੋਗਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਘੱਲਾਂਗਾ” (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 3:16)। ਅਸੀਂ 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:10 ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, “ਉਹ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਭਈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪਰਾਸਚਿੱਤ ਹੋਵੇ।” “ਪਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਂਦਾ, ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਉਸ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਰਤਿਆ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ—ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਦੂਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ—ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਉਤਪਤ 4:4; 8:20; 31:54)। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: “ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ”

(ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ “ਕਿਉਂ ਜੇ ਅਣਹੋਣਾ ਹੈ ਭਈ ਵਹਿੜਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਵੇ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:4)। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਕੁਰਬਾਨੀ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਿੱਧ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 1:18, 19)। ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸਾਨੂੰ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ” ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (5:9)। “ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ” ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਲਹੂ “ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ” ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:28)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਦੀਪਕ ਮਕਸਦ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:11) ਸਲੀਬੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖ ਭੋਗਣ ਵਾਲੇ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਪੈਰ “ਵਿੰਨ੍ਹੇ” ਜਾਣਗੇ (ਜ਼ਬੂਰ 22:16)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 20:17-19; ਲੂਕਾ 24:6-8)—ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿੰਨ੍ਹਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਰੋਮੀ ਸਲੀਬ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ, ਪੈਰਾਂ, ਵੱਡੇ-ਟੁੱਕੇ ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਛਲਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪਿੱਠ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੂ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੂ ਨਿੱਕਲਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 19:34, 37; ਵੇਖੋ ਜਕਰਯਾਹ 12:10)। ਰੋਮੀਆਂ 5:9, 10 ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸੇ ਲਹੂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰੱਬੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਹਾਂ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ? ਨਹੀਂ—ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ (3:25; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:17; 1 ਯੂਹੰਨਾ 2:2)। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:15; 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:19) ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16:15, 16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:37, 38) ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। “ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਹ ਦੇ ਉਸ ਦਾਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ!” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:15)।

“ਪਰ ਹੁਣ . . .” (3:21)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੋਮੀਆਂ 3:21 ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਪਰ ਹੁਣ. . .” ਲੇਇਡ-ਜੇਨਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਪੂਰੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ‘ਪਰ ਹੁਣ’ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਬਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹਨ।”¹³⁴ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਹਨ।¹³⁵ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2 ਵਿੱਚ

ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ,

. . . ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਅੱਡ ਸਾਓ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਲਈ ਪਰਦੇਸੀ ਸਾਓ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਸਾਓ। ਪਰ ਹੁਣ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹੋ (3:12, 13; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ “ਪਰ ਹੁਣ” ਦਾ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ।¹³⁶ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹੋ। ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਹਾਰ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਵੱਲ ਆ ਗਏ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ “ਉਸ ਸਮੇਂ” ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅੱਗੇ ਪਿਆਰ ਸਹਿਤ ਅਧੀਨਗੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16:16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38; ਰੋਮੀਆਂ 6:3, 4)। ਤੁਹਾਡੀ ਜੇ ਵੀ ਆਤਮਿਕ ਲੋੜ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦਇਆ ਦਾ ਉੱਤਰ ਤੁਰੰਤ ਦੇਵੋ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ “ਉਸ ਸਮੇਂ” ਤੋਂ “ਪਰ ਹੁਣ” ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ (3:23)

ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੰਖੰਧੀ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ—ਇੱਕ ਹੈ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੈ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਗਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਫਿਰ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਚਲਾਣ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਗੰਦਗੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਈਏ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ—ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸੱਭੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਗੀਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ”¹³⁷

“ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਹੈ?” (3:23)

3:23 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭਾਵ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ “ਸਭਨਾਂ” ਹੈ: “ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ . . .” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, “ਯਕੀਨਣ ਪੋਲੁਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ!” “ਸਭਨਾਂ” ਵਿੱਚ ਹਰ ਉਹ ਮਰਦ, ਔਰਤ,

ਮੁੰਡਾ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਇੱਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ “ਪਾਪ” ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਚੇਤੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਪਿਛਾਂਹ ਰਹਿ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਉਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ? ਸੱਚਮੁੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਪਾਪੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਨਾ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਾਪੀ ਹਨ—ਪਰ ਸਭ ਪਾਪੀ ਹਨ!

ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, “ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਅੱਤ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਯਕੀਨਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।” ਆਪਣੇ “ਨਿਸ਼ਾਨੇ”—ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ—ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਨਾਲ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵੱਲ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਣਾ ਇੱਕੋ ਛਾਲ ਨਾਲ ਦੂਰ ਮਹਾਂਦੀਪ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਇ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਛੱਤਰ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਾਂਗੇ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਈਏ, ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਦੂਰ ਹਾਂ।

ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਭਾਜਕ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਮੀਅਤ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੀ ਅਯੋਗਤਾ!¹³⁸ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਮੰਡਲੀ ਜਿੱਥੇ ਅਰਾਧਨਾ ਲਈ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਬੋਰਡ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਉੱਥੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਬੋਰਡ ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਿਆ: “ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਸਿਰਫ ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਹੈ।” ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਸਿਰਫ ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇੱਥੇ ਸੁਆਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।” ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖਿਆ: “ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ” (3:23)¹³⁹

ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੀ ਇਹ ਰੀਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਅਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮੌਕੇ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ!¹⁴⁰ ਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੀ ਨਕਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਿਆ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ: “ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)!

“ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ” ਵਾਕ ਬਾਰੇ (3:24)

ਮੈਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਚਨਾ-ਪੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ ਬਗੈਰ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ (ਜਸਟੀਫਾਈਡ)” ਵਾਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਗਤ ਵਿੱਚ “ਜਸਟੀਫਾਈ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਲਾਇਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਜ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸੇਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ। ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਟਾਇਪ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਲਾਇਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਿਰਛੇ ਨਿਸ਼ਾਨ (////) ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਵੇਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਲਾਇਨ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਥਾਂ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ—ਭਾਵ ਕਿ ਹਰ ਲਾਇਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਤਿਰਛੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਉੰਨੀਆਂ ਹੀ ਵਾਧੂ ਥਾਵਾਂ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਟਾਇਪ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉੱਥੇ ਥਾਵਾਂ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦਿੱਸਣ। ਲਾਇਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ “ਜਸਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ” ਨਾਲ ਇਹ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ “ਜਿਵੇਂ ਕਿ” ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਸਨ।

“ਕਿਰਪਾ” ਸ਼ਬਦ! (3:24)

ਐਬੀਲੀਨ, ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ ਐਬੀਲੀਨ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਟੈਰਲ, ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਵਿੱਚ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਐਤਵਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਰ ਸਨਿੱਚਰਵਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਾਂ। ਅਸੀਂ ਸੋਮਵਾਰ ਤੜਕੇ ਐਬੀਲੀਨ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਮੇਰੀ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕਲਾਸ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ਨੀ-ਐਤਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਅਸਤ ਬੀਤਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆ ਗਈ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਅਜੇ “ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ” ਵੀ ਟਾਈਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ! ਮੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ “D” ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਮੇਰੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ “D” ਸੀ; ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਤ ਸੀ! ਉਹ “D”

ਕਿਰਪਾ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ—ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯਕੀਨਣ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਕਾਬਲ ਸੀ।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੋਖਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਰਨ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਣਾ ਸੀ (3:25)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਮੁਫ਼ਤ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਸਤੀ ਸੀ;¹⁴¹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਈ! ਕੁਝ ਲੋਕ “ਕਿਰਪਾ” (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ GRACE) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅੱਖਰਬੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਮ-ਸੀਹ ਦੀ
ਕੀ-ਮਤ ਤੇ
ਪ-ਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ
ਧ-ਨ

ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ “ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੁਖ਼ਤ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ,” ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ: “ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਣਾ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ! ਹਾਂ, ਮੁਫ਼ਤ!” ਪਾਪੀ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਕਮਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ।

ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ “ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਰਾਹੀਂ” ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:36-38)? ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਐਲਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।”¹⁴²

ਫਿਰ ਵੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਸਚਾਈ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਘਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ: ਅਸੀਂ “ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੁਖ਼ਤ ਧਰਮੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ!” ਫਿਲਿਪ ਯੈਂਸੀ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕਿਰਪਾ” ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ “ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।”¹⁴³ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ “ਅਨੋਖੀ ਕਿਰਪਾ (ਅਮੇਜ਼ਿੰਗ ਗ੍ਰੇਸ)” ਗੀਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ:

ਅਨੋਖੀ ਕਿਰਪਾ! ਕਿਆ ਹੀ ਮਿੱਠੀ ਅਵਾਜ਼!

ਮੰਦਭਾਗੀ ਮੈਂ ਸਾਂ, ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਆ ਬਚਾ।
ਹੁਣ ਮੈਂ ਭਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਗੁਆਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ;
ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੀ ਅੰਨ੍ਹਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ।¹⁴⁴

“ਨਿਸਤਾਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ!” (3:24, 25)

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਡੀ ਫਰੋਤੀ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਸੂਰਖੀਆਂ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। 1932 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਚਾਲਕ ਚਾਰਲਸ ਲਿੰਡਬਰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ 50,000 ਡਾਲਰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। 1963 ਵਿੱਚ, ਗਾਇਕ/ਅਭਿਨੇਤਾ ਫਰੈਂਕ ਸਿਨਾਟਰਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਫਰੈਂਕ ਜੂਨੀਅਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਲਈ 240,000 ਡਾਲਰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਰੋਤੀਆਂ ਉਸ ਮੁੱਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਫਿੱਕੀਆਂ ਹਨ।¹⁴⁵ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸੀ ਜੋ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਵਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲਹੂ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ! (3:25; 5:9)

ਰੋਮੀਆਂ 3:25 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਹ [ਯਿਸੂ] ਦੇ ਲਹੂ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਠਹਿਰਾਇਆ।” 5:9 ਵਿੱਚ ਰਸੂਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਸੋ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਕ੍ਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਵਾਂਗੇ।”

ਕੁਝ ਉਸ ਦੀ ਭੰਡਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ “ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਧਰਮ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ “ਲਹੂ” ਸ਼ਬਦ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮਸੀਹਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲਹੂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਇੱਕ ਭਾਵ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 17:11)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, “ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:11-14 ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਬਲੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਲਹੂ ਦੇ ਵਹਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਸਕਾਂਗੇ।

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ।

1. ਨਿਯਮ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਲਹੂ ਦਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਰਾਬਲ ਨੇ “ਉਸ ਦੇ ਇੱਜ਼ ਦੇ ਪਲੇਠਿਆਂ” ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਈ (ਉਤਪਤ 4:4)।

ਨੂਹ ਨੇ ਜਲ ਪਰਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ “ਸ਼ੁੱਧ ਡੰਗਰਾਂ ਅਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਛੀਆਂ” ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ (ਉਤਪਤ 8:20)।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜਗਵੇਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ (ਉਤਪਤ 12:7, 8; 13:18; 22:9)। ਪਸਾਹ ਦਾ ਲੇਲਾ ਇੱਕ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ (ਕੁਚ 12:1-27)।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ “ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ”—ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:18)।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥਾਤ, ਲਪੇਟਵੀਂ ਪੱਤ੍ਰੀ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ (ਕੁਚ 24:4)। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ, ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਮੁੜ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਗਈਆਂ (ਕੁਚ 24:5)। ਬਲਦਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪੇਥੀ ਉੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ (ਕੁਚ 24:8; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:19) ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:21) ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੂਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਵੇਖੋ ਏਹ ਲਹੂ ਉਸ ਨੇਮ ਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੈ” (ਕੁਚ 24:8)।

ਅਗਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਬਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। “ਬੱਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਛਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ” ਵਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:12)। ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਵਹਿੜ ਦੀ ਸੁਆਹ” ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਰੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:13; ਵੇਖੋ ਗਿਣ. 19:9)। ਲਹੂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਲੀ ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:25)। ਸ਼ਰਾ ਹੇਠ, ਨਿਯਮ ਇਹ ਸੀ “. . . ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)।

2. ਕਾਰਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ 9:16, 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋੜ-ਤੇੜ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਨੇਮ” (νόμος, *ਡਾਇਥੋਕੋ*) ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਸੀਅਤ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਰਤਦਿਆਂ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਨੇਮ ਤਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨੇਮ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ “ਕਾਰਣ” ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22), ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਏ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਲਹੂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਨ (ਯਸਾਯਾਹ 55:8, 9), ਪਰ ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਸਚਾਈਆਂ ਦੀ ਛਾਪ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ:

ਪਾਪ ਭਿਆਣਕ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੌਤ, ਲਹੂ ਦਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਿਰਪਾਲੂ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਤਦ ਹੀ ਜੇਕਰ ਲਹੂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਬਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਲਹੂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:1-3, 11)। ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਬਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਪ-ਭੂਤਕਾਲ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ—ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਠਹਿਰਦੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:12)। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਨੇਮ।

1. ਇਲਾਜ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਲਹੂ ਦੀ ਬਲੀ ਹੈ: ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਬਲੀ।¹⁴⁶ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਬਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ, ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਹੂ ਨੂੰ ਸਰਪੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਦਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯਿਸੂ ਸਵਰਗੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:24) ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੀਤ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਸਵਰਗੀ ਸਰਪੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:11, 12)।¹⁴⁷ ਫਿਰ ਵੀ, ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ, ਯਿਸੂ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ “ਇੱਕੋ ਵਾਰ” ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7:27; 9:12; 10:10; ਵੇਖੋ ਰੋਮੀ. 6:10; 1 ਪਤਰਸ 3:18)। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ ਕੱਟਣੇ ਪਏ।

2. ਨਤੀਜਾ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਿੱਧ ਬਲੀਦਾਨ ਨੇ ਕੀ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ? ਉਹ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ” ਆਇਆ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:26)। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਣ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਮਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਮਾਫ਼ੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15; ਵੇਖੋ 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:14)। ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸੀ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ “ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨ” ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:14)। ਇਹ “ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਇਦੇ” ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:17), ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੀ ਖ਼ਾਤਰ ਨਿੱਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਲਿਖਤ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਿਸੂ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:27, 28)। ਬਰੂਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: “ਮਨੁੱਖ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਠਹਿਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਈ ਹੈ।”¹⁴⁸

ਨਿਚੋੜ। ਆਓ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਸਚਾਈ ਕਿੰਨੀ ਅਨੋਖੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਲਹੂ ਦੀ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਹਾਇਆ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ। ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ “ਨੇਮ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਜਿਹ ਦੇ ਨਾਲ [ਅਸੀਂ] ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਂ” ਐਵੇਂ ਜਾਣੀਏ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:29)।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਰੇਠ ਪਾਪ (3:25)

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਰੋਮੀਆਂ 3:25 ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ “ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ।” ਦੂਜਾ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15 ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ “ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਂਦੀ ਹੈ।” ਏਹ ਬੰਦ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲੇਖਕ “ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ” (ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ) ਹੇਠ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰ 32; 51)।

ਦੇਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ: ਜ਼ਬੂਰ 32 ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਦਾਉਦ ਦੇ ਬੰਦ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰੋਮੀਆਂ 3:25 ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15 ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਪਾਪ ਤਦ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੰਪੂਰਣ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਰੇਗਾ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:11; 1 ਪਤਰਸ 1:19, 20)। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਕਿਹੜੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? (3:26)

ਪਿਛਲੇ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪਣੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।¹⁴⁹ ਇੱਕ ਤਕੜੇ, ਅਕਲਮੰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਉੱਤਮ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੱਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਰਮਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕੋਰੜਾ ਮਾਹਰ ਕੋਲੋਂ ਦਸ ਕੋਰੜੇ ਮਰਵਾਏਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, [ਪ੍ਰਧਾਨ] ਨੇ ਸਿਲਸਲੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੋਰੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਕੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਚੋਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਚੋਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਆਸ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਯਕੀਨਨ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਸੀ? ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਕੋਰੜਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸੱਚਾ ਠਹਿਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਭਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਸੀ।¹⁵⁰

ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (3:27)

ਡੀਵਾਇਟ ਮੂਡੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਰਗ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਆਪੇ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਣਦੇ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸੁਣੋਗੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇੱਥੋਂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਅੱਕ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਸਦੀਪਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਇਹ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਦਾ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।¹⁵¹

ਕੇਵਲ ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ (3:28)

ਰੋਮੀਆਂ 3:28 ਆਇਤ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੁਧਾਰਕ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ (1483-1546) ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ “ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ” ਧਰਮੀ ਨਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਰਮਨ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ “ਹੀ” ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ।¹⁵² ਲੂਥਰ ਇੱਕ ਪਾਦਰੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਦੇ ਮਾਇਆ ਜਾਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। “ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ” ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਹੱਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਿਓਂ ਨਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰੋਮੀਆਂ 3:28 ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਹੀ” ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਜੁੜਨ ਨਾਲ ਯਾਕੂਬ 2:24 ਆਇਤ ਦਾ ਖੰਡਨ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਲੂਥਰ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਬੇਕਾਰ, “ਤੂੜੀ ਦੀ ਪੱਤੀ” ਹੈ, ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ “ਸੁਲਝਾਇਆ”।¹⁵³

ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਲੂਥਰ ਦੇ ਇਸ ਬੇਪੜਕ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਦਾ ਬਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ “ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ” ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਧਰਮ ਸਿਧਾਂਤ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ “ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਮਸੀਹਤ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜੋ ਕੈਥੋਲਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਠੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਲੂਥਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹਨ। ਲੂਥਰ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਦਾ ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾ ਸੀ—ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦਾ ਕਿ ਉਹ “ਹੀ” ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਨਿਹਚਾ ਹੀ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ *ਪਰਮੇਸੁਰ* ਕੇਲੋਂ ਇਹ ਕਹਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਲੂਥਰ ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਚਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਵੇਬੋ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 4:2; ਕਹਾਉਤਾਂ 30:6; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 22:18, 19)। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਲੂਥਰ ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੂਥਰ ਦੇ ਭਗਤ ਉਸ ਹਰੇਕ ਬਾਈਬਲ ਆਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਮੰਨਦੇ ਹਨ “ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ” ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿੱਚ “ਹੀ” (ਜਾਂ “ਕੇਵਲ”) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ “ਹੀ” ਅਤੇ “ਕੇਵਲ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਵਾਸਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:37)। ਇਹ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ

ਕਿ “ਤੇਬਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੇ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38), ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ “ਮੁਕਤੀ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਨਿਹਚਾ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੋ।” ਉਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਸੈਲੂਸ/ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 22:10)। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੈਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹਨਾਨਿਯਾਹ ਲੂਥਰ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਆਖਦਾ, “ਉੱਠ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਧੋ ਸੁੱਟ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 22:16)। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, “ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ।”

ਜੇ. ਡਬਲਿਯੂ. ਮੈਕਗਾਰਵੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਰੋਮ ਦੀ ਗਲਤੀ (ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਲੂਥਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਬਾ ਵੀ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਓਹੀ ਵਸੀਲਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਨਿਹਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਕਾਰਣ ਮਸੀਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਚਿੱਤ ਵਾਲਾ ਲਹੂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ, ਤੇਬਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਉਪਯੁਕਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ, ਏਹ ਕਾਰਜ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਪਰ ਓਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।¹⁵⁴

ਮੈਂ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਸੰਪੂਰਣ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਜਾਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਅਗਲਾ ਭਾਗ, 3:9-20, ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਆਮ ਹੈ (3:9, 19) ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (3:9, 19, 20)। ²ਡੱਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ, ਰੋਮਨਜ਼, ਦ ਐਨ ਆਈ ਵੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਜੋਡੇਰਵਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 2000), 103। ³ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, 1971), 317। ⁴ਡਬਲਿਯੂ. ਈ. ਵਾਇਨ, ਮੈਰਿਲ ਐਫ. ਅੰਗਰ, ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਇਟ, ਜੂਨੀਅਰ, ਵਾਇਨਜ਼ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਸ (ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਬੇਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1985), 15। ⁵ਵੇਖੋ ਜੌਨ ਮੈਕਆਰਥਰ, ਜੂਨੀਅਰ, ਰੋਮਨਜ਼ 1-8, ਦ ਮੈਕਆਰਥਰ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਮੂਡੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1991), 168; ਲੀਓਨ ਮੌਰਿਸ, ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ

ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1988), 153। ⁶ਮੈਕਆਰਥਰ, 169। ⁷ਜੇਮਸ ਆਰ. ਐਡਵਰਡਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਪੀਬੀਡੀ, ਮੈਸਾਚੂਸੇਟਸ: ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1992), 83। ⁸ਜੇਮਸ ਡੀ. ਸਮਾਰਟ, *ਡੋਰਵੇਅ ਟੂ ਏ ਨਿਊ ਏਜ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਪੋਲਜ਼ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼* (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਦ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1972), 56। ⁹ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ, 314। ¹⁰ਐਡਵਰਡਸ, 83।

¹¹3:31 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ। ¹²ਇਹ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰੇਗਾ?" ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਾਕ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ¹³ਪਹਿਲੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ *ਪਿਸਟਿਸ* ("ਨਿਹਰਾ") ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ "ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ" (ਨਿਹਰਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ) ਵਜੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁴ਐਡਵਰਡਸ, 88। ¹⁵ਪਰਮੇਸੁਰਾ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਤਾਂ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ¹⁶ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬੂਰ 51 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹ ਹੈ: "ਬਖ-ਸਬਾ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦੇ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਨਾਥਾਨ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ, ਦਾਊਦ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਬੂਰ।" ਇਹ ਕਹਾਣੀ 2 ਸਮੂਏਲ 12:1-15 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ¹⁷ਮੇਜ਼ ਈ. ਲਾਰਡ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਪੋਲਜ਼ ਲੈਟਰ ਟੂ ਰੋਮਨਜ਼* (ਲੈਕਸਿੰਗਟਨ, ਕੰਨਟਾਕੀ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, 1875; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਡਿਲਾਇਟ, ਆਰਕਾਂਸਸ: ਗੋਸਪਲ ਲਾਇਟ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ), 103। ¹⁸"ਉਹ ਹੈ?" ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਵਾਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ¹⁹ਮੈਰਿਸ, 161। ²⁰ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 157-58।

²¹ਜੌਨ ਕੈਲਵਿਨ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਆਫ ਪੌਲ ਦ ਅਪੋਸਟਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ. ਜੌਨ ਓਵੈਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1948), 116। ²²ਐਡਵਰਡਸ, 85। ²³ਮੈਰਿਸ, 166। ²⁴ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ *τί οὖν* (ਟੀ ਆਉਨ, "ਫਿਰ ਕੀ") ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ²⁵ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਸੀਂ" ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਤਰਫਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 9:3)। ਦੋਵਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ, ਨਿਚੋੜ ਇੱਥੇ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ: *ਸਾਰਾ* "ਪਾਪ ਹੋਣ" ਹਨ। ²⁶ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, 1971), 10, 34। ²⁷ਮੈਕਆਰਥਰ, 180। ²⁸ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, *ਏ ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦਾ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਤੀਜਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਸੇਪ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ. ਫਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਿਯੂ. ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈਸ, 2000), 1036। ²⁹ਕੁਝ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 3:10, 11 ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਹੈ: ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਬੀ 7:20। ³⁰ਐਲਫਰੈਡ ਈਡਰਸੀਮ, *ਦ ਲਾਈਫ ਐਂਡ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਜੀਜ਼ਸ ਦ ਮਸਾਯਾਹ*, ਨਵਾਂ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਸਕਰਣ (ਪੀਬੀਡੀ, ਮੈਸਾਚੂਸੇਟਸ: ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1993), 311।

³¹ਜ਼ਬੂਰ 53:1-3 ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ। ³²ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਘੱਟ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ³³ਚਿਚਰਡ ਰੋਜਰਸ, *ਪੌਡ ਇਨ ਫੁਲ: ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਰੋਮਨਜ਼* (ਲੰਬੋਕ, ਟੈਕਸਸ: ਸਨਸੈਂਟ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਪ੍ਰੈਸ, 2002), 56। ³⁴ਕੁਝ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਸਰਾ" ਸਿਰਫ ਤੌਰੇਤ (ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਸਾਡੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਅਤੇ ਯਸਾਯਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ "ਸਰਾ" ਕਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, "ਸਰਾ" ਨਿਰੋ ਤੌਰੇਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ³⁵"ਹੋਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ, 3:9 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ। ³⁶ਸੀ. ਈ. ਬੀ. ਕਰੈਨਫੀਲਡ, *ਰੋਮਨਜ਼: ਏ ਸੰਦਰਭ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 67। ³⁷"ਸਰੀਰ" (σῶμα, *ਸਾਰਕਸ*) ਤੇ ਇਸ ਟੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ "ਵਿਅਕਤੀ" ਹੈ। ³⁸ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਇਤ 20 ਵਿੱਚ "ਸਰਾ ਰਾਹੀਂ" ਹੈ। ³⁹ਇਹ "ਗਿਆਨ" (γνώσις, *ਗਨੈਸਿਸ*) ਲਈ

ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਤਕੜਾ ਰੂਪ (*ἐπιγνώσις*, ਐਪੀਗਨੋਸਿਸ) ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਨਾ" ਅਤੇ "ਉੱਨਤ 'ਗਿਆਨ'" ਵੱਲ ਇਸਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵਾਇਨ, 347)।⁴⁰ "ਸਾਹਲਾ" ਇੱਕ ਸੂਤ (ਧਾਗਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪਾਸੇ ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਸਿੱਧੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

⁴¹ਡੀ. ਮਾਰਟਿਨ ਲੋਇਡ-ਜੇਨਸ, *ਰੋਮਨਜ਼: ਦ ਰਾਈਚਸ ਜੱਜਮੈਂਟ ਆਫ ਗੈਡ (2:1-3:20)* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਜੈਡੋਰਵਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1989), 198।⁴²ਰੋਜਰਸ, 58।⁴³ਆਰ. ਸੀ. ਬੈਲ, *ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਰੋਮਨਜ਼* (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫਰਮ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1957), 29।⁴⁴ਮੋਰਿਸ, 177।⁴⁵ਵੇਖੋ KJV. ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦਕ ਵਾਕ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। NASB ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਦੋ ਵਾਕ ਬਣਾਏ ਹਨ।⁴⁶ਮੋਰਿਸ, 173।⁴⁷ਮੂ, 125।⁴⁸ਐਡਵਰਡਸ, 97।⁴⁹ਰੋਮੀਆਂ 1:17 ਵਿੱਚ *ਵਰਤਮਾਨ* ਵਾਕ ("ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ") ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 3:21 ਵਿੱਚ *ਭੂਤਕਾਲ* ਵਾਕ ("ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ") ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ (ਭੂਤਕਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ) ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।⁵⁰ਜੈਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਯੂ. ਸਟੈਟ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼: ਗੈਡਜ਼ ਗੁਡ ਨਿਊਜ਼ ਫਾਰ ਦ ਵਰਲਡ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟ੍ਰੱਡ (ਡਾਉਨਰਸ ਗਰੇਵ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1994), 109 (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

⁵¹ਵਾਇਨ, 390।⁵²ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ "ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ" ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ "ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦਾ" (ਕਰਤਾ) ਜਾਂ "ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ" (ਕਰਮ ਕਾਰਕ) ਵਜੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਰਮ ਕਾਰਕ ਹੈ।⁵³ਮੋਰਿਸ, 175-76।⁵⁴ਜੇ. ਡੀ. ਥੋਮਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1965), 27।⁵⁵ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ, 17।⁵⁶ਵਾਇਨ, 576।⁵⁷ਡੀ. ਸਟੂਅਰਟ ਬ੍ਰਿਸਕੋ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਕਮਿਊਨੀਕੇਟਰਜ਼ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1982), 89।⁵⁸ਸੀ. ਜੀ. ਵਿਲਕੀ ਅਤੇ ਵਿਲੀਬਾਲਡ ਗਰਿਮ, *ਏ ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੋਧ ਜੋਜ਼ਫ ਹੈਨਰੀ ਥੋਮਰ (ਏਡਿਨਬਰਗ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1901; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1977), 478।⁵⁹ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ (2002), ਐਸ. ਵੀ. "ਟ੍ਰਾਂਸਗਰੈਸ" ⁶⁰ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ, 420।

⁶¹ਬ੍ਰਿਸਕੋ, 89।⁶²ਜੀ. ਸਰੈਕ, *ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* ਵਿੱਚ "*dikaioō*", ਸੋਧ ਗੋਰਹਾਰਡ ਕਿਟਲ ਐਂਡ ਗੋਰਹਾਰਡ ਫਰੈਡਰਿਕ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਜੀਓਫਰੀ ਡਬਲਿਯੂ. ਬਰੋਮਿਲੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 175।⁶³ਸਟੈਟ ਨੇ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਉਸ ਬਹਿਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਕੈਥੋਲਿਕ ਵਿਚਾਰ) ਜਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਗਿਣਦਾ ਹੈ (ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ) (ਸਟੈਟ, 127)।⁶⁴ਮੋਰਿਸ, 178. ⁶⁵ਜੇ. ਡੀ. ਥੋਮਸ, ਕਲਾਸ ਨੋਟਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਐਬੀਲੀਨ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਕਾਲਜ (1955)।⁶⁶ਐਚ. ਕੋਨਜ਼ੇਲਮਨ, *ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* ਵਿੱਚ "ਚੈਰਿਸ" ਹੈ, 1298-1301।⁶⁷ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 1304 (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।⁶⁸ਮੈਕਆਰਥਰ, 208-9।⁶⁹ਬੈਲ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 31।⁷⁰ਮੈਟੋਨਿਆਏ (ਸ਼ਬਦ ਆਦੇਸ਼) ਇੱਕ ਅਲੰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ "ਦ ਵਾਇਟ ਹਾਊਸ" ਨੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

⁷¹ਜੈਨ ਏ. ਮੈਕੋ, *ਗੈਡਜ਼ ਆੱਡਰ: ਦ ਏਡੀਸੀਅਨ ਲੈਟਰ ਐਂਡ ਦਿਸ ਪਰੈਜੈਂਟ ਟਾਇਮ* (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰਪਨੀ, 1953), 97।⁷²ਵਾਇਨ, 564।⁷³ਐਡਵਰਡਸ, 104।⁷⁴ਇਸ ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਉਹ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ" ਜਾਂ "ਨਿਹਚਾ" ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਇਹ ਕਥਨ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਬਾਕੀ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।⁷⁵ਏਹ

ਲਿਖਤਾਂ ਰੋਮੀਆਂ 3:25 ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਪਰ ਉਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।⁷⁶ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਚਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਨ . . . ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ . . . ਜਾਂ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ . . . ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸਿਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਇਹੋ ਗੱਲ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ।⁷⁷ ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ (2002), “ਪ੍ਰਾਸਚਿੱਤ” ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤਹਿਤ।⁷⁸ ਐਫ. ਬੁਸੈਲ, *ਬਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ “ਹਿਲੋਸਟਰੀਓਨ”* ਹੈ, 364 |⁷⁹ ਉਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਮੌਰਿਸ, 181-82 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਟੈਟ, 113-14।⁸⁰ ਮੂ, 133।

⁸¹ ਐਫ. ਐਫ. ਬੁਰੂਸ, *ਦ ਲੈਟਰ ਆਫ ਪੋਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਣ। ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 100।⁸² ਸਟੈਟ, 115।⁸³ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ।⁸⁴ ਵਾਇਨ, 153।⁸⁵ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਿਮਾ ਨਾਲ” 26 ਆਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ 25 ਆਇਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ NASB ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ 25 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।⁸⁶ ਕੁਝ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਪਾਪ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾ ਉਦੋਂ (ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਅਤੇ ਹੁਣ (ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।⁸⁷ ਬ੍ਰਿਸਕੇ, 94-95।⁸⁸ ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇਅ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, *ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਡੇਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975), 59।⁸⁹ ਐਡਵਰਡਸ, 106।⁹⁰ ਮੈਕਆਰਥਰ, 218।

⁹¹ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 205।⁹² ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ (2002), “ਘਮੰਡ” ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤਹਿਤ।⁹³ ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, *ਐਕਸਪੋਜੀਸ਼ਨ ਆਫ ਪੋਲਜ਼ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੋਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1981) 135 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।⁹⁴ ਏਹ ਕਥਨ ਮੈਕਆਰਥਰ ਵੱਲੋਂ ਹਨ, 220।⁹⁵ ਜਿਮ ਮੈਕਗੁਇਗਨ, *ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼*, ਲੁਕਿੰਗ ਇੰਟੂ ਦਾ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਲੱਬੋਕ, ਟੈਕਸਸ: ਮੋਨਟੈਕਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1982), 137।⁹⁶ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, 135 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।⁹⁷ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੈਰਨ ਡਬਲਿਊ ਵਿਐਰਸਬੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜੀਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 1, (ਵੀਹਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 524।⁹⁸ ਪੋਲੂਸ ਨੇ ਸਾਇਦ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਥੇ “ਅਸੀਂ” ਬਹੁਵਚਨ ਵਰਤਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ “ਸੰਪਾਦਕੀ” ਭਾਵ ਵਿੱਚ “ਅਸੀਂ” ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ 3:8 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਸੀ।⁹⁹ “ਵਿਚਾਰਦੇ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *λογίζομαι* (ਲੋਗੀਜੋਮਾਈ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਗਿਣਨਾ, ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ” (ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ, 249)। ਇਹ 4 ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਉਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।¹⁰⁰ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 440।

¹⁰¹ ਐਡਵਰਡ ਮੇਟ, “ਆਈ ਹੋਪ ਇਜ ਬਿਲਟ ਆਨ ਨਥਿੰਗ ਐਲਸ,” *ਸੌਂਗਸ ਆਫ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੋਜ਼*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੋਨਰੋ, ਲੁਸੀਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994)।¹⁰² “ਇੱਕ ਈਸਵਰਵਾਦ” ਉਸ ਮੱਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ: “ਸਿਰਫ” ਜਾਂ “ਇੱਕ” (μόνος, ਮੋਨੋਸ) ਜਮ੍ਹਾਂ “ਪਰਮੇਸੁਰ” (θεός, ਥੀਓਸ)।¹⁰³ “ਸੀਮਾ” “ਸੁਣਨ” (ἰδέω, ਸੋਮਾ) ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:5 ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।¹⁰⁴ ਅਸਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਸੁੰਤਨ” ਅਤੇ “ਅਸੁੰਤਨ” ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)।¹⁰⁵ ਲਿਖਤ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ “ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ [ἐκ, ਏਕ]” ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ “ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ [διὰ, ਡੀਆ]” ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨਾਨੀ ਸੰਬੰਧਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਪੋਲੂਸ ਸਾਇਦ ਸਿਰਫ ਭਿੰਨਤਾ ਲਈ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਕਰਦੇ ਹਨ)।¹⁰⁶ ਬੁਰੂਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, 95।¹⁰⁷ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 95-96।¹⁰⁸ ਐਨ. ਟੈਮ ਰਾਇਟ, *ਨਿਊ ਟਾਸਕਸ ਫਾਰ ਏ ਰਿਨਿਊਡ ਚਰਚ* (ਲੰਡਨ: ਹੈਡਰ ਅਤੇ ਸਟਾਊਟਨ,

1992), 168। ¹⁰⁹ਹਾਲਫੋਰਡ ਈ. ਲੱਕੋਕ, *ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਵੈਲਿਊਜ਼ ਇਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਆਫ ਪੋਲ*, ਜਿਲਦ 1, *ਰੋਮਨਜ਼ ਐਂਡ ਫਸਟ ਕੁਰਿੰਥਿਅਨਜ਼* (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬਰਦਰਜ਼, 1959), 37-38 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ¹¹⁰ਯੂਹੰਨਾ ਦੀਆਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਜੋ ਉਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਐਂਟੀਨੋਮਾਇਨਿਜ਼ਮ ਭਾਵ ਕਿ, ਇੰਜੀਲੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੈਤਿਕ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਵੇਖੋ 1 ਯੂਹੰਨਾ 3:4, 10; 5:2, 3)।

¹¹¹ਜਿਵੇਂ 3:8 ਅਤੇ 3:28 ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪੌਲਸ "ਅਸੀਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਵਚਨ ਜਾਂ "ਸੰਪਾਦਕੀ" ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ¹¹²ਵਾਇਨ, 3। ¹¹³ਬਾਉਰ, 525। ¹¹⁴ਵਾਇਨ, 207। ¹¹⁵ਬਾਰਕਲੇਅ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ "ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ?" (ਬਾਰਕਲੇਅ, 60)। ¹¹⁶ਮੈਕਗੁਇਗਨ, 139 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ¹¹⁷ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ—ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 7:1-6 ਦੀ ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖਾਂਗੇ। ¹¹⁸ਸਟੈਟ, 121 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ¹¹⁹ਐਚ. ਕਲੇਨੇਕਟ, *ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* 646 ਵਿੱਚ "ਨੋਮੋਸ" ਹੈ। ¹²⁰ਵਾਇਨ, 354।

¹²¹ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ (2002), "ਸ਼ਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਤਹਿਤ। ¹²²ਮੂ, 87। ¹²³ਬੋਮਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, 48। ¹²⁴ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ "ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ" ਜਾਂ "ਪੰਚ-ਗ੍ਰੰਥ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ¹²⁵ਵਾਇਨ, 354-55। ¹²⁶ਬਾਉਰ, 677। ¹²⁷ਵਾਇਨ, 355। ¹²⁸ਡਬਲਿਯੂ. ਗੱਟਬਰੋਡ, *ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* 652 ਵਿੱਚ "ਨੋਮੋਸ" ਹੈ। ¹²⁹ਬਰੂਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, 51। ¹³⁰ਮੈਕਆਰਥਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, 187।

¹³¹ਚਾਰਲਸ ਆਰ ਸਵਿੰਡਲ, *ਕਮਿੰਗ ਟੂ ਟਰਮਜ਼ ਵਿਦ ਸਿਨ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼ 1-5* (ਅਨਾਰੇਮ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ: ਇਨਸਾਇਟ ਫ਼ਾਰ ਲਿਵਿੰਗ, 1999), 44। ¹³²ਬਰਟ ਕਲਮਾਰ, "ਬੀ ਲਿਟਲ ਵਰਡਸ", © 1930, ਵਾਰਨਰ ਬਰਦਰਜ਼; © 1958, ਐਡਵਿਨ ਐਚ. ਮੌਰਿਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਐਮਪੀਐਲ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼। ¹³³ਡੇਵਿਡ ਰੋਪਰ, *ਜੀਸਸ ਕ੍ਰਾਇਸਟ ਐਂਡ ਹਿਮ ਕਰੂਸੀਫਾਇਡ* ਵਿੱਚ "ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ" ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਅਰਵਾਡਾ, ਕੋਲੋਰਾਡੋ: ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1976)। ¹³⁴ਡੀ, ਮਾਰਟਿਨ ਲੇਇਡ-ਜੇਨਸ, *ਰੋਮਨਜ਼: ਅਟੇਨਮੈਂਟ ਐਂਡ ਜਸਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ (3:20-4:25)* (ਲੰਡਨ: ਬੈਨਰ ਆਫ ਟਰੱਥ ਟਰੱਸਟ, 1970), 25। ¹³⁵ਵੇਖੋ 6:21, 22; 7:5, 6; 16:25-27; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:8, 9; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:8; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:21, 22 ["ਫਿਰ ਵੀ . . . ਹੁਣ"]; 3:7, 8; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:26; 1 ਪਤਰਸ 2:10; 2:25। ¹³⁶ਮੂ, 135। ¹³⁷ਏ. ਐਮ. ਟੈਪਲੇਡੀ, "ਰੋਕ ਆਫ਼ ਏਜਸ," *ਸੱਗਸ ਆਫ਼ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੋਜ਼*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੇ, ਲੁਸੀਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994)। ¹³⁸ਐਡਵਰਡਸ, 102। ¹³⁹ਜੌਨ ਟੀ. ਕਾਰੋਲ ਅਤੇ ਜੇਮਸ ਆਰ ਕਾਰੋਲ, *ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਦਾ ਹਾਰਡ ਸੇਇੰਗਸ ਆਫ ਜੀਸਸ* (ਪੀਬੋਡੀ, ਮੈਸਾਚੂਸੇਟਸ: ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1996) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। 17। ¹⁴⁰ਪੌਲ ਲੀ ਟੈਨ, *ਇਨਸਾਇਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ 7,700 ਇਲਸਟਰੇਸ਼ਨਜ਼* (ਰੋਕਵਿਲ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ: ਅਸੈਂਰੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1979), 1287।

¹⁴¹ਵਿਐਰਸਬੀ, 523। ¹⁴²ਜਿੰਮੀ ਐਲਨ, *ਸਰਵੇ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼, 7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ* (ਸੀਆਰਸੇ, ਆਰਕਾਂਸਾਸ: ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ, 1994), 55। ¹⁴³ਫਿਲਿਪ ਯੈਸੀ, *ਵੱਟਸ ਸੇ ਅਮੇਜਿੰਗ ਅਬਾਉਟ ਗ੍ਰੇਸ?* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਜੌਡੋਰਵਨ, 1997), 13। ¹⁴⁴ਜੌਨ ਨਿਊਟਨ, "ਅਮੇਜਿੰਗ ਗ੍ਰੇਸ," *ਸੱਗਸ ਆਫ਼ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੋਜ਼*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੇ, ਲੁਸੀਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰ., 1994)। ¹⁴⁵ਫਰਿਟਜ਼ ਰਾਇਡਨੇਰ, *ਸੰਪਾਦਨ ਹਾਓ ਟੂ ਬੀ ਏ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਵਿਦਾਉਟ ਬੀਇੰਗ ਰੀਲੀਜੀਅਸ* (ਗਲੈਨਡੇਲ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ: ਜੀ/ਐਲ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1967), 27। ¹⁴⁶ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:15, 16 ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ - ਪਰ ਏਹ ਲਹੂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹੋ ਗੱਲ ਉਸ ਆਤਮਿਕ ਬਲੀਦਾਨ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰੋਮੀਆਂ 12:1, 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁴⁷ਯਿਸੂ ਸਰੀਰਕ ਲਹੂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਲੰਕਾਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ¹⁴⁸ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ, ਦ

ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਤੇ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1964), 222-231।¹⁴⁹ ਸਪਾਰਟਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਜਾ ਲਿਕੁਰਗਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅੱਖ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਅੱਖ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। (ਜੇਮਸ ਬਰਟਨ ਕੋਫਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਰੋਮਨਜ਼* (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫਰਮ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1973), 134)।¹⁵⁰ ਮੈਕਆਰਥਰ, 117-18।

¹⁵¹ ਡੇਵਿਡ ਐਫ. ਬਰਗੈਸ, ਰਚਨਾ *ਇਨਸਾਇਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ ਸਰਮਨ ਇਲਸਟਰੇਸ਼ਨਜ਼* (ਸੇਂਟ ਲੂਇਸ: ਕੋਨਕੋਰਡੀਆ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1988), 211 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।¹⁵² ਜੈਨ ਡੇਵਿਡ ਸਟੀਵਾਰਟ, *ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਮੇਜਰ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਬਿਲੀਫਸ ਇਨ ਅਮੈਰੀਕਾ*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1962), 32।¹⁵³ ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਿਆਨ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਦੇ ਜਰਮਨ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮੁਖਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (1522)। ਵੇਖੋ ਈ. ਥੀਓਡੋਰ ਬੈਕਮਾਨ ਐਂਡ ਹੇਲਮਟ ਟੀ. ਲੇਹਮੈਨ, ਸੰਪਾਦਕ, *ਲੂਥਰਸ ਵਰਕਸ*, ਜਿਲਦ 35, *ਵਰਡ ਐਂਡ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ*। (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਫੋਰਟਰੈਸ ਪ੍ਰੈਸ, 1960), 362, 395-97।¹⁵⁴ ਜੇ. ਡਬਲਿਯੂ. ਮੈਕਗਾਰਵੇ ਐਂਡ ਫਿਲਿਪ ਵਾਏ. ਪੈਂਡਲੀਟਨ, *ਥਸਲੋਨੀਅਨਜ਼, ਕੁਰਿੰਥੀਅਨਜ਼, ਗਲੋਸੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸਿੰਗ, ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ), 323।